

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

ПОСТАНОВА

м. Київ

Про схвалення проєкту рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03 листопада 2020 року № 640»

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 7, статті 30 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Схвалити проєкт рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03 листопада 2020 № 640», що додається.

2. Департаменту методології забезпечити винесення схваленого проєкту нормативно-правового акта на засідання Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку для затвердження.

3. Управлінню адміністративної діяльності забезпечити оприлюднення цієї постанови та схваленого проєкту нормативно-правового акта на офіційному вебсайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку <https://www.nssmc.gov.ua/>.

4. Встановити строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, 20 робочих днів з дня, наступного за днем оприлюднення схваленого проєкту нормативно-правового акта.

Пропозиції та зауваження від юридичних та фізичних осіб, їх об'єднань до схваленого проєкту нормативно-правового акта приймаються за адресою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку: 01010, м. Київ, вул. Князів Острозьких, 8, корп. 30, (департамент методології та на електрону

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009C6931007203D200

Підписувач Магомедов Руслан Садрудинович

Дійсний з 27.02.2024 16:14:17 по 27.02.2026 16:14:17

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

№ 09/21/3406/K01 від 19.12.2025

адресу mykhailo.smarovoz@nssmc.gov.ua).

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на члена Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Я. Шляхова.

Голова Комісії

Руслан МАГОМЕДОВ

Протокол засідання Комісії
від 19.12.2025 р. № 117

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Р І Ш Е Н Н Я

м. Київ

**Про внесення змін до рішення
Національної комісії з цінних
паперів та фондового ринку
від 03 листопада 2020 року
№ 640**

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 7, статті 30 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

В И Р І Ш И Л А:

1. Внести до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03 листопада 2020 року № 640 «Про затвердження Вимог (правил) щодо здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 січня 2021 року за № 62/35684, такі зміни:

1) заголовок викласти у такій редакції:

**«Про затвердження Вимог щодо здійснення діяльності з торгівлі
фінансовими інструментами»;**

2) преамбулу викласти у такій редакції:

«Відповідно до пунктів 1, 73 та 76 частини першої статті 7 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», статей 44 - 46 та частини другої статті 70 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» **ВИРІШИЛА:**»;

3) пункт 1 викласти у такій редакції:

«1. Затвердити Вимоги щодо здійснення діяльності з торгівлі фінансовими інструментами (далі – Вимоги), що додаються»;

2. Вимоги (правила) щодо здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами, затверджені рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03 листопада 2020 року № 640, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 14 січня 2021 року за № 62/35684, викласти у новій редакції, що додаються.

3. Інвестиційним фірмам привести свою діяльність та внутрішні документи у відповідність до цих Вимог не пізніше 90 днів з дня набрання чинності цим рішенням.

4. Департаменту методології забезпечити подання цього рішення на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

5. Управлінню адміністративної діяльності забезпечити оприлюднення цього рішення на офіційному вебсайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

6. Департаменту правового розвитку, після державної реєстрації рішення Міністерством юстиції України, забезпечити оприлюднення цього рішення на офіційному вебсайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

7. Це рішення набирає чинності на наступний день з дня його офіційного опублікування.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Я. Шляхова.

Голова Комісії

Руслан МАГОМЕДОВ

Протокол засідання Комісії
від _____ 2025 р. № ____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Національної комісії з
цінних паперів та фондового ринку

03 листопада 2020 року № 640

(у редакції рішення Національної комісії з
цінних паперів та фондового ринку

_____ 2025 року № _____)

Вимоги щодо здійснення діяльності з торгівлі фінансовими інструментами

I. Загальні положення та визначення термінів

1. Цими Вимогами встановлюються вимоги до організації провадження інвестиційними фірмами професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами (далі – професійна діяльність), вчинення правочинів в межах провадження такої професійної діяльності та здійснення операцій щодо фінансових інструментів.

2. Інвестиційна фірма, включаючи її відокремлені та/або спеціалізовані структурні підрозділи, її пов'язані агенти зобов'язана дотримуватись цих Вимог та інших нормативно-правових актів НКЦПФР, що встановлюють особливості вчинення інвестиційними фірмами правочинів щодо фінансових інструментів, у тому числі укладення деривативних контрактів, а також дій, спрямованих на виконання зобов'язань, що виникли внаслідок вчинення таких правочинів, та/або спрямованих на реалізацію прав, передбачених такими правочинами.

3. У цих Вимогах наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

1) активи клієнта - кошти та/або фінансові інструменти, які обліковуються у внутрішньому обліку інвестиційної фірми на рахунку клієнта та ті, що повинні бути зараховані на цей рахунок, за мінусом коштів та/або фінансових інструментів, що повинні бути сплачені та/або списані з цього рахунку;

2) винагорода - означає всі форми платежів або фінансових та/або не фінансових вигод, наданих прямо або опосередковано інвестиційною фірмою відповідним особам при наданні інвестиційних послуг клієнтам;

3) відповідна особа – особа, що виконує виконавчі функції, або є керівником структурного підрозділу інвестиційної фірми / особа, що виконує виконавчі функції, або є керівником структурного підрозділу її пов'язаного агента, або

працівник інвестиційної фірми / її пов'язаного агента, або будь-яка інша фізична особа, яка бере участь в наданні інвестиційною фірмою або її пов'язаним агентом інвестиційних послуг в межах провадження професійної діяльності;

4) замовлення клієнта – доручення клієнта інвестиційній фірмі на вчинення правочину з визначеним фінансовим інструментом на встановлених клієнтом умовах;

5) заохочення – комісійні винагороди, інші платежі або будь-які інші грошові або негрошові вигоди, які надаються (сплачуються) інвестиційною фірмою третім особам або отримуються інвестиційною фірмою від третіх осіб у зв'язку з провадженням професійної діяльності, за винятком платежів, які є необхідними для надання послуг в ході провадження професійної діяльності (наприклад, комісійні плати за послуги депозитарних установ, за послуги операторів організованих ринків, за клірингово-розрахункове обслуговування чи здійснення валютних операцій тощо);

6) зловживання на ринках капіталу – вчинення інсайдерських правочинів, неправомірне розкриття інсайдерської інформації та маніпулювання на ринках капіталу;

7) інвестиційне дослідження – інформація, яка прямо або опосередковано містить у собі рекомендацію або пропозицію щодо інвестиційної стратегії, що прямо або опосередковано стосується одного або декількох фінансових інструментів та/або осіб, що їх випустили (видали), та/або пропонуються до вчинення правочину щодо таких фінансових інструментів, включаючи будь-яке судження щодо їх поточної або майбутньої вартості або ціни;

8) інвестиційні послуги – послуги, що надаються клієнту інвестиційною фірмою на підставі укладеного з ним договору під час провадження професійної діяльності, в тому числі додаткові послуги, що пов'язані з наданням таких послуг;

9) іноземна інвестиційна фірма – іноземна фінансова установа, зареєстрована в державі, що є членом: Європейського Союзу, та/або Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), та/або Комітету експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) (крім іноземної фінансової установи, яка зареєстрована в державі, що здійснює збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України», та/або прямо чи опосередковано контролюється особами, які є резидентами зазначеної держави), яка відповідно до законодавства такої держави провадить діяльність з надання

інвестиційних послуг на підставі відповідної(-их) ліцензії(-ій) (дозволу(-ів)), виданої(-их) (виданого(-их)) уповноваженим органом цієї держави;

10) клієнт – будь-яка особа, якій інвестиційна фірма надає інвестиційні послуги в межах провадження професійної діяльності;

11) контрагент інвестиційної фірми (далі – контрагент) – особа, яка є стороною правочину щодо фінансових інструментів, який укладається:

за участю інвестиційної фірми при провадженні брокерської діяльності за рахунок та від імені клієнта або за рахунок клієнта, але від свого імені, на виконання існуючого з клієнтом договору, що містить результати його оцінювання;

з інвестиційною фірмою при провадженні нею дилерської діяльності без попереднього укладання з такою особою договору, що містить результати її оцінювання та не є наданням інвестиційних послуг такій особі;

12) маржинальна операція – купівля-продаж фінансових інструментів (укладення деривативних контрактів), що здійснюється інвестиційною фірмою на підставі замовлення клієнта у разі:

якщо в момент укладання договору купівлі-продажу (деривативного контракту) суми коштів або кількості цінних паперів, дані щодо яких обліковуються у внутрішньому обліку інвестиційної фірми на рахунку клієнта, з урахуванням вимог та зобов'язань з поставки та/або отримання коштів та/або цінних паперів за раніше вчиненими правочинами, недостатньо для виконання зобов'язань за таким договором;

виконання зобов'язань (розрахунок) за цим договором перед іншою стороною договору здійснюється інвестиційною фірмою (комісіонером) з подальшим урегулюванням (виконанням) клієнтом (комітентом) зобов'язань перед інвестиційною фірмою згідно з умовами генерального договору;

13) надійний засіб комунікації – засіб обміну інформацією (документами) між інвестиційною фірмою та клієнтом / потенційним клієнтом / контрагентом, який гарантує безпеку, захист від несанкціонованого доступу, шифрування, збереження інформації (документів), можливість резервного копіювання, та використання якого можливо протягом періоду часу, достатнього для цілей цієї інформації, до якого відноситься:

програмна система, що надає специфічні функції та послуги іншим програмам чи користувачам через мережу (інтернет) за допомогою стандартизованих протоколів, дозволяючи їм взаємодіяти, обмінюватися даними та автоматизувати процеси без прив'язки до платформи;

система обміну цифровими повідомленнями через інтернет між користувачами, що дозволяє надсилати та отримувати тексти, файли (документи, зображення, відео);

послуги операторів поштового зв'язку, за умови забезпечення цими операторами надання офіційного документу, який підтверджує, що відправлення (лист) було вручено адресату, фіксуючи дату та підпис отримувача;

14) надійний носій — пристрій для зберігання даних (USB-флешка, зовнішній жорсткий диск, хмарний сервіс, смарт-картка, вебсервіс, який має що найменше дійсний SSL-сертифікат чи його аналог), який гарантує безпеку та доступність інформації для власника, часто із функціями шифрування, захисту від несанкціонованого доступу та резервного копіювання; електронний документ, який має обов'язкові реквізити, може бути надісланий, збережений у спосіб, який дозволяє надійно зберігати інформацію, адресовану особисто цьому клієнту, з можливістю доступу до неї для подальшого користування, впродовж періоду часу, достатнього для цілей цієї інформації, та дозволяє без змін відтворювати збережену інформацію;

15) негайно – найкоротший термін, визначений внутрішніми документами інвестиційної фірми, протягом робочого дня, в який мають здійснюватися (відбуватися) відповідні дії, з моменту настання підстав для їх здійснення;

16) непрофесійний клієнт (контрагент) – клієнт (контрагент), який не є професійним або не був визнаний інвестиційною фірмою професійним;

17) об'єкти управління – фінансові інструменти та/або кошти, призначені для інвестування у фінансові інструменти, передані в управління інвестиційної фірми при укладанні договору про управління портфелем фінансових інструментів (далі – договір про управління), а також фінансові інструменти та/або кошти, набуті установником управління у зв'язку з виконанням інвестиційною фірмою договору про управління;

18) оцінювання клієнта – передбачені внутрішніми документами інвестиційної фірми порядок та процедури отримання та опрацювання інформації від клієнта з метою проведення оцінки його компетентності, досвіду та знань, необхідних для вчинення правочинів або надання інвестиційних послуг, для отримання висновку щодо здатності клієнта приймати власні інвестиційні рішення та оцінювати власні ризики, пов'язані з такими правочинами або послугами;

19) підозріла операція – правочин щодо фінансового інструмента (деривативного контракту) за наслідком вчинення якого настане або може настати порушення законодавства України, у тому числі зловживання на ринках капіталу;

20) програмний модуль – спеціалізований програмний продукт, у тому числі розміщений в апаратно-програмному середовищі бездротового електронного пристрою клієнта інвестиційної фірми, який виконує функцію засобу ідентифікації та може забезпечувати можливість укладання договорів між клієнтом та інвестиційною фірмою, а також підписання та направленням клієнтом інвестиційній фірмі замовлень, використовується в системах дистанційного обслуговування клієнтів інвестиційної фірми і відповідає нормативно-правовому акту НКЦПФР, який визначає вимоги до програмних продуктів, що використовуються на ринках капіталу, за допомогою якого вчиняються правочини щодо фінансових інструментів (укладаються деривативні контракти) у випадках, передбачених цими Вимогами, у порядку, встановленому внутрішніми документами такої інвестиційної фірми;

21) професійний клієнт (контрагент) – клієнт (контрагент), який володіє вміннями, досвідом та знаннями в галузі ринків капіталу, достатніми для прийняття ним самостійних інвестиційних рішень та оцінки ризиків щодо вчинення правочинів щодо фінансових інструментів. Професійними клієнтами (контрагентами) є кваліфіковані інвестори, корпоративні інвестиційні фонди, недержавні пенсійні фонди та особи, які уклали договір інвестиційного консультування з інвестиційною фірмою, що має ліцензію на провадження діяльності з інвестиційного консультування;

22) програмно-технічний комплекс – сукупність програмних, технічних та інформаційно-комунікаційних засобів, а також окремих програмних модулів, засобів зберігання даних, які використовуються інвестиційною фірмою в межах провадження професійної діяльності. Програмно-технічний комплекс може технічно, технологічно та програмно бути побудований як модульна багатофункціональна система;

23) потенційний клієнт – будь-яка особа, яка звернулася до інвестиційної фірми з наміром отримати інвестиційну послугу, та не встановила з нею ділових відносин шляхом укладання відповідного договору;

24) управитель – інвестиційна фірма, яка в установленому законодавством порядку отримала ліцензію на провадження професійної діяльності – діяльності з управління портфелем фінансових інструментів, та якою укладено договір про управління з установником управління;

25) установник управління – власник (клієнт), який передає управителю в управління об'єкт (об'єкти) управління при укладанні договору про управління;

26) фінансовий аналітик – працівник інвестиційної фірми або її пов'язаного агента, який розробляє (створює) інвестиційне дослідження.

Термін «пов'язана особа» вживається у цих Вимогах у значенні, наведеному в Законі України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», а для банків – у значенні, наведеному в Законі України «Про банки і банківську діяльність».

Термін «конфлікт інтересів» вживається у цих Вимогах у значенні, наведеному в Законі України «Про банки і банківську діяльність».

Термін «регулятивний капітал» вживається у значенні, наведеному у Положенні щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками, затверджені рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 01 жовтня 2015 року № 1597, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2015 року за № 1311/27756 (зі змінами).

Терміни «посадові особи системи внутрішнього контролю», «система внутрішнього контролю» та «функціональний підрозділ» вживаються у цих Вимогах у значеннях, визначених стандартами корпоративного управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків, встановлених рішеннями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30 грудня 2021 року № 1288 «Про затвердження Стандарту № 1 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2022 року за № 261/37597, від 30 грудня 2021 року № 1289 «Про затвердження Стандарту № 2 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які є підприємствами, що становлять суспільний інтерес та які не є банками», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2022 року за № 258/37594, від 30 грудня 2021 року № 1290 «Про затвердження Стандарту № 3 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які є системно важливими професійними учасниками та які не є банками», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2022 року за № 267/37603, від 30 грудня 2021 року № 1291 «Про затвердження Стандарту № 4 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які не належать до підприємств, що становлять суспільний інтерес та

до системно важливих професійних учасників», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2022 року за № 263/37599 (далі – Стандарти корпоративного управління).

Терміни «відокремлений підрозділ», «спеціалізований структурний підрозділ» вживається у значеннях, визначених Ліцензійними умовами провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, затвердженими рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 21 лютого 2024 року № 208, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за № 349/41694 (далі – Ліцензійні вимоги).

Інші терміни вживаються у цих Вимогах у значеннях, наведених в Законі України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (далі – Закон).

4. Юридична особа, що утворюється та функціонує у формі акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю або товариства з додатковою відповідальністю, набуває статусу інвестиційної фірми і права на провадження професійної діяльності з торгівлі фінансовими інструментами за відповідними видами такої діяльності виключно після отримання ліцензії в установленому НКЦПФР порядку.

5. Інвестиційна фірма надає інвестиційні послуги, у тому числі додаткові послуги, передбачені частиною другою статті 44 Закону, з дотриманням вимог та обмежень, встановлених Законом, цими Вимогами та Ліцензійними умовами.

II. Вимоги до внутрішніх документів інвестиційної фірми

6. Для організації та провадження професійної діяльності інвестиційна фірма повинна розробити та затвердити внутрішні документи:

1) щодо організаційної структури та системи корпоративного управління відповідно до Стандартів корпоративного управління;

2) положення про провадження діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, яке має включати:

перелік інвестиційних послуг, у тому числі додаткових, які надаються інвестиційною фірмою;

порядок надання інвестиційних послуг в межах видів діяльності та додаткових послуг, які надаються інвестиційною фірмою;

порядок укладання особистих угод;

політики та процедури щодо конфлікту інтересів;

порядок зберігання документів і записів у системі внутрішнього обліку інвестиційної фірми;

порядок проведення звірки наявності коштів та фінансових інструментів;

порядок функціонування та використання програмно – технічного комплексу;

порядок виявлення «підозрілих» операцій та запобігання зловживанням на ринках капіталу;

3) порядок роботи з клієнтом, який має містити:

порядок надання інформації клієнтам (потенційним клієнтам);

порядок та процедури проведення оцінювання клієнта, відповідності і доречності інвестиційних послуг;

порядок дій інвестиційної фірми для отримання нею якомога кращого результату для своїх клієнтів;

порядок звітування перед клієнтом про виконання замовлень клієнта;

політику і практику винагород та заохочень;

порядок розгляду скарг;

4) правила фінансового моніторингу, програми проведення первинного фінансового моніторингу та інші внутрішні документи з питань фінансового моніторингу відповідно до вимог нормативно-правового акту НКЦПФР, який регулює здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

5) положення про відокремлений та/або спеціалізований структурний підрозділ, який провадить діяльність з торгівлі фінансовими інструментами (у разі їх створення) та має містити:

інформацію про основні види діяльності, повноваження такого підрозділу;

порядок взаємодії (підпорядкування) керівників та фахівців відокремленого та/або спеціалізованого структурного підрозділу;

порядок взаємодії відокремленого та/або спеціалізованого структурного підрозділу з головним офісом інвестиційної фірми, який забезпечує роботу виконавчого органу;

6) положення про порядок взаємодії з пов'язаним агентом, яке має містити:

порядок надання інвестиційних послуг інвестиційної фірми пов'язаним агентом;

заходи щодо захисту інтересів клієнтів, послуги яким надає пов'язаний агент інвестиційної фірми;

порядок виплати винагороди та/або заохочень пов'язаному агенту;

заходи щодо врегулювання конфлікту інтересів з пов'язаним агентом;
порядок використання пов'язаним агентом програмно – технічного комплексу інвестиційної фірми;
порядок обміну та захисту інформації між інвестиційною фірмою та пов'язаним агентом;
порядок укладання особистих угод з пов'язаним агентом;
механізми контролю за діяльністю пов'язаного агента.

7. Внутрішні документи інвестиційної фірми переглядаються на регулярній основі, але не рідше одного разу на рік, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами НКЦПФР.

Про зміни, внесені до внутрішніх документів, інвестиційна фірма повідомляє НКЦПФР в порядку, визначеному нормативно-правовими актами НКЦПФР.

III. Загальні вимоги до провадження інвестиційною фірмою професійної діяльності

1. Загальні операційні вимоги та обмеження діяльності інвестиційної фірми

8. Інвестиційна фірма при провадженні професійної діяльності повинна керуватися принципами чесності, справедливості та професійності з метою найкращого забезпечення інтересів клієнта.

9. Інвестиційна фірма враховуючи характер, масштаб та складність своєї професійної діяльності, а також вид і обсяг інвестиційних послуг та іншої діяльності, що здійснюється нею в межах провадження професійної діяльності, повинна:

1) запровадити стандартні організаційні та операційні процедури щодо корпоративного управління та організації діяльності інвестиційної фірми відповідно до вимог Стандартів корпоративного управління;

2) зафіксувати у внутрішніх документах та підтримувати організаційну структуру і процедури прийняття рішень, що чітко визначають підпорядкування, розподіл функцій і повноважень та звітування;

3) впровадити та підтримувати належні механізми внутрішнього контролю (комплаєнсу), призначені для забезпечення дотримання рішень та процедур на всіх організаційних рівнях інвестиційної фірми, враховуючи вимоги Стандартів корпоративного управління;

4) забезпечувати дотримання відповідними особами процедур, необхідних для належного виконання ними своїх обов'язків;

5) забезпечувати володіння працівниками інвестиційної фірми навичками, знаннями та досвідом в обсязі, необхідному для виконання покладених на них обов'язків;

6) створювати, впроваджувати та підтримувати ефективну систему внутрішнього обліку та звітності, а також обмін інформацією на всіх відповідних організаційних рівнях інвестиційної фірми;

7) створювати, впроваджувати та підтримувати системи та процедури, які є достатніми для забезпечення безпеки, цілісності та конфіденційності інформації, враховуючи її характер;

8) гарантувати, що виконання декількох функцій відповідними особами не перешкоджає цим особам виконувати будь-яку конкретну функцію надійно, чесно та професійно.

10. Інвестиційна фірма повинна встановлювати, впроваджувати та підтримувати адекватні політики і процедури для забезпечення безперервності надання інвестиційних послуг, збереження системно важливих даних та функцій, їх своєчасне відновлення у випадках коли безперервність та/або збереження є неможливими.

11. Інвестиційна фірма забезпечує розкриття інформації про її діяльність, у тому числі фінансової звітності, надання звітних даних до НКЦПФР в порядку та на умовах, визначених Законом, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та нормативно-правовими актами НКЦПФР.

12. Інвестиційна фірма зобов'язана здійснювати заходи з організації та здійснення фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

13. Інвестиційна фірма зобов'язана надавати операторам організованих ринків, членом яких вона є, інформацію про клієнтів, яким ця інвестиційна фірма надає прямий електронний доступ до біржових торгів та які дали згоду на доступ до інформації про себе в обсязі, визначеному НКЦПФР, під час укладання

правочинів на такому організованому ринку за фінансовими інструментами, щодо яких не здійснювалася публічна пропозиція (крім фінансових інструментів емітентів, які вважаються такими, що здійснили публічну пропозицію відповідно до Закону).

14. Інвестиційна фірма зобов'язана дотримуватися встановлених законодавством пруденційних нормативів та інших показників (нормативів), які обмежують ризики за операціями з фінансовими інструментами.

Інвестиційна фірма, яка уклала агентський договір з пов'язаним агентом, повинна дотримуватись нормативних значень пруденційних нормативів, встановлених НКЦПФР для інвестиційних фірм, які уклали агентські договори.

15. Інвестиційна фірма здійснює строкові операції і операції з фінансовими інструментами як за власний рахунок, так і за рахунок своїх клієнтів в їх інтересах.

16. Правочини, що вчиняються між інвестиційними фірмами, для кожної з них, є провадженням професійної діяльності з торгівлі фінансовими інструментами.

17. Інвестиційна фірма зобов'язана відмовити особі в укладенні договору чи проведенні операцій з фінансовими інструментами у випадку, якщо інвестиційна фірма вбачає, що такі дії призведуть до порушення вимог Закону, Законів України «Про акціонерні товариства», «Про інститути спільного інвестування», «Про фінансові послуги та фінансові компанії» в частині, що стосується обігу фінансових інструментів та/або можуть призвести до зловживання на ринках капіталу.

18. Інвестиційна фірма зобов'язана відмовити особі в укладанні договору чи проведенні операцій з фінансовими інструментами у випадку, якщо умови такого договору або проведення операції суперечать умовам обігу цінних паперів, встановлених проспектом цінних паперів / рішенням про емісію / іншим документом, що містить інформацію про випуск іноземних цінних паперів.

19. У разі вчинення інвестиційною фірмою правочину щодо фінансових інструментів, за яким в інвестиційної фірми одразу або в майбутньому виникла аргументована підозра про вчинення клієнтом та/або контрагентом «підозрілої» операції, інвестиційна фірма зобов'язана повідомити про це НКЦПФР у складі нерегулярних звітних даних.

20. Інвестиційна фірма зобов'язана на постійній основі вживати заходів щодо виявлення «підозрілих» операцій та запобігання зловживанням на ринках капіталу

відповідно до визначених внутрішніми документами інвестиційної фірми процедур.

21. Інвестиційна фірма може виступати поручителем або гарантом виконання зобов'язань перед третіми особами за договорами, що укладаються від імені клієнта такої інвестиційної фірми, отримуючи за це заохочення, що визначається договором інвестиційної фірми з клієнтом.

22. Інвестиційна фірма, яка уклала зі своїм клієнтом договір комісії або яка отримала від клієнта замовлення до генерального договору, відповідно до якого інвестиційна фірма виступає комісіонером, має право за згодою клієнта (комітента) укласти з іншою інвестиційною фірмою договір субкомісії, за яким набуває права та обов'язки комітента щодо субкомісіонера, залишаючись відповідальним за дії субкомісіонера перед своїм клієнтом.

23. Інвестиційна фірма, яка уклала зі своїм клієнтом договір комісії чи договір доручення або яка отримала від клієнта замовлення до генерального договору щодо проведення операції з фінансовими інструментами за межами України, має право здійснити таку операцію за участю іноземної інвестиційної фірми із дотриманням вимог законодавства країни, в якій здійснюється операція, за умови наявності ліцензії на провадження депозитарної діяльності депозитарної установи, дія якої не була зупинена.

24. Інвестиційна фірма має право виступати повіреним щодо вчинення певних юридичних дій, а саме внесення змін / розірвання договору, що укладається на виконання договору доручення у разі, якщо такі договори були укладені за участю цієї інвестиційної фірми, або внесення змін / розірвання договору доручення та/або договору, що укладається на виконання договору доручення, у разі якщо такі договори були укладені за участю інвестиційної фірми, у якої на дату укладання таких договорів немає ліцензії на провадження професійної діяльності з торгівлі фінансовими інструментами.

25. У разі прийняття НКЦПФР рішення про припинення дії ліцензії на провадження професійної діяльності з торгівлі фінансовими інструментами та наявності у інвестиційної фірми невиконаних договорів доручення, комісії, про управління, репо, додаткових договорів андеррайтингу, замовлень до генерального договору, договорів, що укладаються на виконання, така інвестиційна фірма зобов'язана виконати, розірвати або внести зміни до таких договорів до дати набрання чинності рішенням про припинення дії ліцензії та надати такі дані у порядку та строки, встановлені НКЦПФР.

До невиконаних договорів доручення, договорів, що укладаються на виконання договорів доручення, розрахунки за якими здійснюються не через інвестиційну фірму, застосовуються норми пунктів 22 та 23 цих Вимог.

26. Інвестиційна фірма не має права:

1) розголошувати комерційну таємницю щодо відносин з клієнтом, за винятком випадків, передбачених законодавством;

2) запевняти клієнта у гарантованому отриманні доходу за фінансовими інструментами (чи його певної величини) або у гарантованій відсутності збитків від інвестування в фінансові інструменти, робити інші заяви, які можуть бути розцінені як гарантування зазначеного;

3) у разі укладання з клієнтом генерального договору та додаткових договорів до нього здійснювати операції з фінансовими інструментами за рахунок та в інтересах клієнта без отримання від нього замовлення;

4) використовувати кошти, фінансові інструменти клієнтів для здійснення операцій у власних інтересах, інтересах інших клієнтів або третіх осіб або використовувати кошти, фінансові інструменти як забезпечення, у тому числі заставу, якщо інше не передбачено законодавством або договором з клієнтом;

5) здійснювати операції з фінансовими інструментами клієнта, використовувати кошти клієнта виключно з метою отримання винагороди (заохочення), не діючи в інтересах клієнта та/або не виконуючи договори та/або замовлення до генерального договору на найвигідніших для клієнта умовах;

6) набувати фінансові інструменти певного виду та кількості, які не передбачені інвестиційною декларацією, при здійсненні діяльності з управління портфелем фінансових інструментів;

7) безоплатно відчужувати фінансові інструменти, що знаходяться в її управлінні;

8) задовольняти вимоги своїх кредиторів за рахунок фінансових інструментів, а також коштів, що належать клієнтам;

9) передавати виконання договору комісії, замовлення клієнта іншим особам без попередньої згоди клієнта та у разі, якщо це не обумовлено умовами договору з клієнтом;

10) передавати виконання замовлення клієнта іншим особам, якщо це замовлення отримано від іншої інвестиційної фірми, щодо якого вона виступає субкомісіонером;

11) передавати виконання договору андеррайтингу іншим особам;

12) здійснювати операції з емісійними фінансовими інструментами, випуск яких не зареєстрований у порядку, встановленому законодавством країни їх розміщення, якщо державна реєстрація таких емісійних фінансових інструментів передбачена законодавством відповідної країни;

13) вчиняти правочини (крім укладання додаткових договорів щодо зміни терміну / строку оплати та/або строку здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти, або щодо розірвання раніше укладених договорів) з фінансовими інструментами, обіг, розміщення яких зупинено у встановленому законодавством порядку, починаючи з дати оприлюднення інформації про такі події на офіційному вебсайті НКЦПФР;

14) здійснювати операції з купівлі, продажу або міни фінансових інструментів власного випуску (крім розміщення, викупу фінансових інструментів інвестиційною фірмою як емітентом та продажу інвестиційною фірмою як емітентом викуплених фінансових інструментів; придбання банком власних акцій з урахуванням обмежень, визначених Законом України «Про банки і банківську діяльність», та посередницької діяльності банку з купівлі-продажу власних акцій);

15) при проведенні посередницької діяльності (брокерської діяльності, діяльності з управління портфелем фінансових інструментів) здійснювати торгівлю акціями того емітента, у якому вона безпосередньо або побічно володіє майном у розмірі понад п'ять відсотків статутного капіталу;

16) розривати договори купівлі-продажу фінансових інструментів, що укладаються на організованому ринку, крім випадків, передбачених профільним законодавством;

17) здійснювати види діяльності, які не передбачені Законом.

27. Інвестиційна фірма зобов'язана здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнта (представника клієнта), у порядку, встановленому законодавством України.

Повторна ідентифікація та верифікація клієнта (його представника) не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами профільного законодавства, за умови відсутності у інвестиційної фірми підозри та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є не чинними (недійсними) та/або неактуальними.

У разі, якщо така особа вже є клієнтом інвестиційної фірми (яка є одночасно банком та/або депозитарною установою) та була ідентифікована, верифікована під час встановлення ділових відносин щодо надання депозитарних послуг та/або банківських послуг, документи, які мають подаватися відповідно до профільного законодавства при укладанні договорів і пов'язані з ідентифікацією, верифікацією, можуть не подаватися, якщо такі документи вже наявні у інвестиційної фірми і її внутрішніми документами передбачено порядок обміну документами та/або інформацією щодо ідентифікації, верифікації клієнтів, депонентів між її відповідними структурними підрозділами.

Документи та інформація, які отримані та створені інвестиційною фірмою під час проведення ідентифікації та верифікації клієнта (його представника), можуть бути використані інвестиційною фірмою з метою проведення процедури оцінювання клієнта та/або проведення оцінки відповідності й доречності.

28. При укладанні договору, крім генерального договору, отриманні від клієнта замовлення інвестиційна фірма зобов'язана встановити права клієнта стосовно фінансових інструментів, які є об'єктом цивільних прав за договором/замовленням.

29. При виконанні замовлень клієнта інвестиційна фірма повинна:

1) забезпечити, щоб замовлення, що виконувались від імені клієнтів, були оперативно та у повному обсязі записані і розміщені;

2) виконувати схожі порівнювані замовлення клієнта послідовно і швидко, якщо тільки умови замовлення або ринкові умови не роблять це неможливим або інтереси клієнта вимагають іншого;

3) негайно інформувати непрофесійного клієнта про будь-які суттєві труднощі, пов'язані з належним виконанням замовлення, як тільки інвестиційна фірма дізнається про них.

30. У разі якщо інвестиційна фірма отримує від клієнта замовлення на купівлю чи продаж певних фінансових інструментів, а ці фінансові інструменти знаходяться у власності інвестиційної фірми та у разі зацікавленості інвестиційної

фірми продати клієнту зазначені фінансові інструменти, або у разі зацікавленості інвестиційної фірми купити в клієнта зазначені фінансові інструменти, інвестиційна фірма зобов'язана повідомити про це свого клієнта способом, визначеним генеральним договором. У разі згоди клієнта придбати ці фінансові інструменти безпосередньо у інвестиційної фірми чи продати їх інвестиційній фірмі, інвестиційна фірма укладає з ним договір купівлі-продажу щодо певних фінансових інструментів. Вимоги цього пункту не поширюються на випадки, коли замовлення до генерального договору передбачають купівлю-продаж фінансових інструментів на організованих ринках.

31. Інвестиційна фірма при здійсненні професійної діяльності має право укладати договори міні, за якими фінансові інструменти передаються у власність в обмін на будь-який інший актив, у власних інтересах та в інтересах клієнтів.

32. Якщо інвестиційна фірма відповідно до договору або умов замовлення відповідає за нагляд або проведення розрахунків за правочином, то вона повинна вживати всіх необхідних заходів для забезпечення негайного та правильного зарахування на рахунки відповідного клієнта будь-яких належних клієнту фінансових інструментів або коштів, отриманих за результатом виконання замовлення.

33. Інвестиційна фірма не повинна зловживати інформацією, що стосується договорів та замовлень клієнта, та вживати всіх необхідних заходів, щоб запобігти такому зловживанню з боку її відповідних осіб.

2. Вимоги до укладання особистих угод

34. Вчинення інвестиційною фірмою правочину щодо фінансових інструментів з відповідною особою або в її інтересах є особистою угодою.

35. Особисті угоди можуть вчинятися відповідною особою якщо такі правочини вчиняються нею не в рамках виконання своїх професійних обов'язків та /або в інтересах і за рахунок будь-якої з наступних осіб:

1) відповідної особи;

2) членів сім'ї, до яких відносяться:

особа, яка перебуває у шлюбі із відповідною особою, діти, особи, які знаходяться на утриманні відповідної особи;

будь-які особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки із відповідною особою протягом одного і більше року

на дату особистої угоди, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі;

3) особи, стосовно якої відповідна особа має безпосередню чи опосередковану матеріальну зацікавленість у результаті вчинення правочину, крім отримання заохочення за його вчинення.

36. Особисті угоди можуть бути укладені відповідними особами за умови, що вони попереднього схваленні юридичним підрозділом чи комплаєнс-підрозділом інвестиційної фірми:

1) за участю або посередництвом іншої інвестиційної фірми та якщо інвестиційна фірма не приймає будь - якої участі у таких правочинах;

2) до професійних обов'язків яких не входить діяльність щодо отримання, опрацювання та виконання замовлень клієнтів (контрагентів).

37. Інвестиційна фірма повинна передбачити у внутрішніх документах та забезпечити, щоб відповідні особи не укладали особисті угоди, які відповідають хоча б одному з таких критеріїв:

1) відповідній особі заборонено відповідно до внутрішніх документів інвестиційної фірми вчиняти правочини, оскільки вона має доступ до внутрішньої або іншої конфіденційної інформації, що стосується клієнтів або правочинів з ними чи на їх користь;

2) укладання особистої угоди пов'язано із зловживанням на ринках капіталу;

3) укладання особистої угоди суперечить або може суперечити обов'язкам інвестиційної фірми відповідно до цих Вимог.

38. Інвестиційна фірма повинна передбачити у внутрішніх документах та забезпечити, щоб відповідні особи не розкривали будь-якій іншій особі будь-яку інформацію, якщо відповідна особа знає або обґрунтовано має знати, що таке розкриття призведе або може призвести до однієї з таких подій (крім випадків, коли це відбувається під час виконання функціональних обов'язків в межах провадження професійної діяльності, зокрема при наданні послуг відповідно до договору з клієнтом):

інша особа вчинить правочин щодо фінансових інструментів (укладе деривативний контракт), який підпадатиме під дію пункту 37 цих Вимог як особиста угода відповідної особи;

інша особа порадить будь-якій іншій особі вчинити такий правочин або відшукає іншу особу, яка може вчинити такий правочин в її інтересах.

39. Заходи, передбачені пунктом 37 цих Вимог, повинні бути розроблені таким чином, щоб:

1) кожна з відповідних осіб, на яку поширюються вимоги цієї глави, усвідомлювала обмеження щодо особистих угод та заходів, запроваджених інвестиційною фірмою у зв'язку з особистими угодами;

2) інвестиційна фірма негайно отримувала інформацію про будь-яку особисту угоду, укладену відповідною особою, шляхом повідомлення про цю угоду або за допомогою інших дій, які дозволяють інвестиційній фірмі ідентифікувати такі угоди;

3) було забезпечено збереження записів про особисті угоди, щодо яких було повідомлено інвестиційну фірму або які були виявлені нею, включаючи інформацію про будь-які дозволи або заборони щодо таких угод.

3. Вимоги до політики щодо конфлікту інтересів

40. Інвестиційна фірма повинна визначити у внутрішніх документах, впровадити та підтримувати ефективну політику щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, що відповідає розміру та організаційній структурі інвестиційної фірми, а також характеру, масштабу та складності її професійної діяльності.

41. Інвестиційна фірма повинна вживати всіх необхідних заходів для виявлення та запобігання чи усунення конфліктів інтересів між відповідними особами чи будь-якою особою, прямо чи опосередковано пов'язаною з ними відносинами контролю, та їхніми клієнтами, або між двома клієнтами, що виникають у процесі надання інвестиційних послуг, зокрема, конфліктів, спричинених отриманням від третіх осіб платежів або інших грошових або негрошових вигод, або системою оплати праці інвестиційної фірми чи іншими способами заохочення, що використовуються інвестиційною фірмою.

42. Якщо інвестиційна фірма є членом фінансової групи, політика щодо конфлікту інтересів повинна враховувати будь-які обставини, про які

інвестиційна фірма знає або має знати, що можуть спричинити конфлікти інтересів, які можуть виникнути внаслідок особливостей організаційної структури та/або господарської діяльності інших членів групи.

43. Політика щодо конфлікту інтересів повинна:

1) визначити, з посиланням на конкретні послуги та діяльність, що здійснюється інвестиційною фірмою або від її імені, обставини, які створюють або можуть створити конфлікт інтересів, внаслідок якого може бути завдано шкоди інтересам одного або кількох клієнтів;

2) визначити процедури, яких слід дотримуватися, та заходи, які будуть вжиті для запобігання таким конфліктам та їх врегулювання.

44. Для визначення видів конфлікту інтересів, що виникають при наданні інвестиційною фірмою послуг, існування яких може зашкодити інтересам клієнта, інвестиційна фірма повинна враховувати, чи може інвестиційна фірма, відповідна особа або особа, яка має прямий чи опосередкований контроль над інвестиційною фірмою, потрапити в будь-яку з таких ситуацій:

1) інвестиційна фірма або зазначена особа зможуть отримати фінансову вигоду або уникнути фінансових збитків за рахунок клієнта;

2) інвестиційна фірма або зазначена особа має інтерес у результаті надання послуг клієнту або у результаті правочину, вчиненого від імені клієнта, який відрізняється від інтересу клієнта в результаті такого правочину;

3) інвестиційна фірма або зазначена особа мають фінансовий чи інший стимул надати перевагу інтересам іншого клієнта або групи клієнтів над інтересами клієнта;

4) інвестиційна фірма або зазначена особа здійснюють такий самий вид діяльності, що й клієнт;

5) інвестиційна фірма або зазначена особа отримує або отримає від особи, яка не є клієнтом, грошову або негрошову вигоду або послуги у зв'язку з послугою, наданою клієнту.

45. У разі наявності у інвестиційної фірми конфлікту інтересів з його клієнтом у зв'язку із зацікавленістю щодо купівлі-продажу фінансових інструментів відповідними особами інвестиційної фірми, пов'язаними особами

інвестиційної фірми, така інвестиційна фірма зобов'язана повідомити про це клієнта до того, як йому будуть надані інвестиційні послуги, та отримати письмову згоду клієнта на проведення такої операції.

46. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб відповідні особи, які виконують різні професійні обов'язки, що пов'язані або можуть бути пов'язані з конфліктом інтересів, внаслідок яких може бути завдано шкоди інтересам одного або кількох клієнтів, були незалежними при виконанні своїх професійних обов'язків.

З цією метою інвестиційна фірма повинна запровадити заходи з наступного переліку, які необхідні для забезпечення потрібного ступеня незалежності відповідних осіб при виконанні ними своїх професійних обов'язків (з урахуванням розміру інвестиційної фірми та розміру шкоди інтересам одного або кількох клієнтів, якої може бути завдано у випадку виникнення конфліктів інтересів):

1) ефективні процедури, щоб запобігти обміну інформацією між відповідними особами, які займаються діяльністю, яка пов'язана з ризиком конфлікту інтересів, або контролювати обмін цією інформацією, якщо обмін цією інформацією може зашкодити інтересам одного або кількох клієнтів;

2) окремий нагляд за відповідними особами, основні функції яких передбачають здійснення діяльності від імені клієнтів або надання послуг клієнтам, інтереси яких можуть суперечити або які іншим чином представляють різні інтереси, які можуть суперечити, в тому числі інтересам інвестиційної фірми;

3) усунення будь-якого прямого зв'язку між винагородою відповідних осіб, які є працівниками або посадовими особами системи внутрішнього контролю інвестиційної фірми, та винагородою або доходами, отриманими відповідними особами, які працюють у функціональних підрозділах інвестиційної фірми, якщо між цими функціями може виникнути конфлікт інтересів;

4) заходи, спрямовані на запобігання або обмеження неприпустимого впливу будь-якої особи на способи, у які відповідна особа надає послуги в межах провадження професійної діяльності;

5) заходи, спрямовані на запобігання одночасному або послідовному залученню відповідної особи до послуг чи діяльності інвестиційної фірми або контроль такого залучення, якщо таке залучення може погіршити належне управління конфліктами інтересів.

47. Якщо організаційні або адміністративні механізми, запроваджені інвестиційною фірмою для запобігання негативному впливу конфлікту інтересів на інтереси її клієнта, недостатні для того, щоб забезпечити, з достатньою впевненістю, запобігання ризикам завдання шкоди інтересам клієнта, інвестиційна фірма перш ніж вчиняти правочини за замовленням клієнта повинна розкривати клієнтові інформацію:

1) опис конфлікту інтересів, що виникає при наданні інвестиційною фірмою інвестиційних послуг, з урахуванням особливостей клієнта, для якого розкривається інформація, джерела конфлікту інтересів, ризики для клієнта, які виникають у результаті конфлікту інтересів, та заходи, вжиті для пом'якшення цих ризиків;

2) про недостатність організаційних та адміністративних механізмів, створених інвестиційною фірмою для запобігання цьому конфлікту або його врегулювання;

3) про недостатність заходів забезпечення запобігання ризикам завдання шкоди інтересам клієнта, а також заходів, вжитих для зменшення цих ризиків.

48. Інформація, що розкривається згідно з пунктом 47 цих Вимог, подається з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії та має містити достатньо відомостей, з урахуванням особливостей клієнта, для того, щоб клієнт зміг прийняти поінформоване рішення стосовно даної інвестиційної послуги в межах якої виникає конфлікт інтересів.

49. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб розкриття інформації про конфлікт інтересів клієнтам відповідно до пункту 47 цих Вимог було заходом, який застосовується лише у разі, якщо ефективні організаційні та адміністративні механізми, встановлені інвестиційною фірмою з метою уникнення конфліктів інтересів, недостатні для того, щоб з достатньою впевненістю забезпечити запобігання ризикам завдання шкоди інтересам клієнта.

50. Інвестиційна фірма не може отримувати заохочення за направлення заявок клієнтів до певної багатосторонньої системи, якщо такі дії порушують вимоги внутрішніх документів, що регламентують запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, або не відповідають зобов'язанню такої інвестиційної фірми щодо виконання замовлення на найвигідніших для клієнта умовах.

51. Надмірне використання інвестиційною фірмою процедури розкриття інформації про конфлікт інтересів розглядається як недолік політики конфлікту інтересів.

52. Інвестиційна фірма повинна зберігати та регулярно оновлювати інформацію про види інвестиційних послуг, що надаються інвестиційною фірмою чи від її імені, в яких був конфлікт інтересів, що завдав шкоди інтересам одного або декількох клієнтів, або, у випадку надання послуг чи провадження діяльності, що тривають, – в яких може виникнути такий конфлікт інтересів.

Посадові особи системи внутрішнього контролю інвестиційної фірми повинні регулярно, не рідше одного разу на рік, отримувати письмові звіти про ситуації, зазначені у абзаці першому цього пункту.

53. Інвестиційна фірма повинна оцінювати та переглядати не рідше одного разу на рік політику щодо конфлікту інтересів, встановлену відповідно до цієї глави, та вживати необхідних заходів для усунення її недоліків.

4. Вимоги до зберігання документів і записів у системі внутрішнього обліку інвестиційної фірми

54. Система внутрішнього обліку інвестиційної фірми це система, яка функціонує з використанням програмно-технічного комплексу інвестиційної фірми, та забезпечує збір, обробку, зберігання у спосіб, доступний для подальшого використання, записів та документів про фінансові інструменти, майнові права за ними та грошові кошти окремо для кожного клієнта та окремо від фінансових інструментів, майнових прав за ними та грошових коштів, що перебувають у власності інвестиційної фірми, а також інформації щодо взаємодії з клієнтами інвестиційної фірми та інші документи і записи залежно від характеру (видів) професійної діяльності інвестиційної фірми, мінімальний перелік яких, зазначений у додатку 1 до цих Вимог.

Наведений у додатку 1 до цих Вимог об'єм інформації, що підлягає обліку та зберігання інвестиційною фірмою, не звільняє її від інших обов'язків із збереження інформації, що передбачені законодавством.

55. Записи у системі внутрішнього обліку інвестиційної фірми мають зберігатися в електронному вигляді на надійному носії у спосіб, що забезпечує виконання таких умов:

1) можливість використання, відтворення та копіювання запису та будь-якої стадії обробки кожного правочину;

2) можливість отримання НКЦПФР доступу до записів у встановлений, відповідно до законодавства, нею строк;

3) можливість однозначно встановити будь-які виправлення чи інші поправки та вміст записів до таких виправлень або поправок;

4) неможливість маніпулювання записами чи зміни їх іншим чином;

5) можливість використання із залученням програмних продуктів або будь-якого іншого ефективного використання, якщо аналіз даних неможливо легко здійснити у зв'язку із обсягом та характером даних;

6) відповідність вимогам внутрішніх документів інвестиційної фірми щодо порядку зберігання документів і записів у системі внутрішнього обліку інвестиційної фірми незалежно від технології, що використовується.

56. Інвестиційна фірма повинна у письмовій формі вести облік будь-яких внутрішніх документів, політик та процедур, які від них вимагаються відповідно до законодавства.

57. Записи та документи, які визначають відповідні права та обов'язки інвестиційної фірми та клієнта за договором про надання інвестиційних послуг або умови, на яких інвестиційна фірма надає інвестиційні послуги клієнту, зберігаються протягом п'яти років з дня завершення ділових відносин з цим клієнтом якщо інший термін не визначений законодавством.

58. Інвестиційна фірма повинна вести облік замовлень та подальших вказівок клієнтів, пов'язаних з ними, отриманих від клієнта, а також прийнятих інвестиційною фірмою рішень щодо вчинення правочинів на їх виконання та негайно реєструвати та зберігати інформацію, зазначену у розділі 1 додатку 2 до цих Вимог в тій мірі, в якій вона застосовується до замовлення чи прийнятого інвестиційною фірмою рішення щодо нього.

59. Інвестиційна фірма повинна вести облік правочинів, вчинених на виконання отриманих від клієнта замовлень та подальших вказівок, пов'язаних з ними, та негайно реєструвати та зберігати інформацію, зазначену у розділі 2 додатку 2 до цих Вимог в тій мірі, в якій вона застосовується до замовлення чи прийнятого рішення про вчинення правочину.

60. Інвестиційна фірма не має права надавати послуги, які стосуються приймання, передачі та виконання замовлень, клієнтам, які заздалегідь не були

повідомлені про запис їх телефонних розмов та/або електронних повідомлень, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення.

61. Інвестиційна фірма повинна вживати всіх необхідних заходів для здійснення запису відповідних телефонних розмов і електронних повідомлень, здійснених, надісланих або отриманих за допомогою авторизованих інвестиційною фірмою каналів комунікацій.

62. Інвестиційна фірма та її працівники не мають права використовувати не авторизовані інвестиційною фірмою канали комунікацій для отримання замовлень від клієнтів (представників клієнтів).

63. Письмовий звіт, що стосується розмов з клієнтами під час особистих зустрічей, складається працівником інвестиційної фірми у вигляді паперового та/або електронного документа, узгоджується з клієнтом та, зокрема, повинен містити:

- дату та час проведення зустрічі;
- адресу та місце проведення зустрічі;
- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) ініціатора зустрічі;
- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) учасників зустрічі та інформацію щодо підтвердження їх статусу на зустрічі (довіреність, паспортні дані, тощо);
- інформацію про замовлення клієнта, включаючи вид послуги (купівля, продаж, міна, укладення договору репо, позика, укладення деривативного контракту);
- реквізити ідентифікації фінансового інструменту, кількість фінансових інструментів, ціну та терміни виставлення, виконання замовлення.

64. Записи та письмові звіти, створені інвестиційною фірмою з метою отримання та виконання замовлення клієнта, надаються відповідному клієнту та НКЦПФР на їх вимогу і зберігаються інвестиційною фірмою протягом п'яти років з дня завершення ділових відносин з цим клієнтом якщо інший термін не визначений законодавством.

Записи телефонних розмов, створені інвестиційною фірмою з метою отримання та виконання замовлення клієнта, можуть відповідно до внутрішніх документів інвестиційної особи зберігатися менше п'яти років у випадку, коли взаємодії з клієнтами, які призводять чи можуть призвести до укладання договору та/або отримання замовлення, а також інші взаємодії з клієнтами та іншими учасниками ринків капіталу під час отримання, опрацювання та виконання

замовлень додатково фіксуються та зберігаються інвестиційною фірмою в електронному або паперовому вигляді.

5. Вимоги до проведення звірки наявності коштів та фінансових інструментів

65. Інвестиційна фірма повинна проводити періодичну звірку фактичної наявності коштів та фінансових інструментів на власних рахунках та на рахунках клієнтів, управління якими здійснюється нею відповідно до договорів з цими клієнтами.

66. Дані стосовно залишків коштів у реєстрі внутрішнього обліку коштів та розрахунків за правочинами щодо фінансових інструментів (деривативними контрактами) звіряються з даними бухгалтерського обліку коштів, з виписками із рахунків на поточну дату.

67. Звірка наявності коштів проводиться не рідше одного разу на місяць.

68. Звірка наявності фінансових інструментів проводиться у розрізі випусків фінансових інструментів, які знаходяться на балансі інвестиційної фірми, а також за всіма фінансовими інструментами клієнтів, стосовно яких інвестиційній фірмі клієнтом надані повноваження з розпорядження та реалізації прав за фінансовими інструментами, а також за всіма фінансовими інструментами клієнтів, переданими інвестиційній фірмі в управління.

69. Дані стосовно залишків фінансових інструментів звіряються інвестиційною фірмою з даними рахунків бухгалтерського обліку, з виписками з рахунків у цінних паперах на звітну дату та/або звітами про стан рахунків у третіх осіб (іноземних інвестиційних фірм).

70. Звірка наявності фінансових інструментів проводиться інвестиційною фірмою:

1) протягом 10 робочих днів місяця, наступного за кварталом, протягом якого змінювався залишок фінансових інструментів;

2) щороку щодо всіх фінансових інструментів протягом місяця, наступного за роком, за який проводиться звірка.

71. За підсумками проведення звірки інвестиційна фірма складає та надає клієнту акт проведення звірки із зазначенням у разі наявності розбіжностей,

виявлених під час проведення звірки, який підписується працівником інвестиційної фірми, що проводив звірку, працівником, відповідальним за ведення внутрішнього обліку відповідно до внутрішніх документів інвестиційної фірми, та головним бухгалтером інвестиційної фірми або іншою особою, яка веде бухгалтерський облік інвестиційної фірми.

6. Вимоги до програмно – технічного комплексу та надання доступу до прямих електронних торгів.

72. Інвестиційна фірма здійснює свою професійну діяльність за допомогою програмно-технічного комплексу, який повинен забезпечувати безперервне надання інвестиційних послуг, ведення внутрішнього обліку, надання доступу до прямих електронних торгів та відповідати таким вимогам:

1) здійснення цілісної, безперервної фіксації (в тому числі аудіо- та/або відеофіксацію) взаємодії з клієнтами (представниками клієнтів) та іншими учасниками ринків капіталу під час отримання, опрацювання та виконання замовлень клієнтів;

2) наявність розподілення обов'язків для реалізації функцій контролю між користувачами – працівниками інвестиційної фірми;

3) можливість резервного копіювання даних внутрішнього обліку в будь-який час із забезпеченням відновлення інформації;

4) зберігання інформації протягом п'яти років з моменту її отримання/створення якщо інший термін не визначений цими Вимогами або законодавством;

5) захист від несанкціонованого доступу сторонніх осіб та запобігання витоку інформації;

6) зведення до мінімуму ризику викривлення даних;

7) забезпечення режиму конфіденційності інформації;

8) забезпечення можливості відтворення всіх стадій обробки кожного правочину;

9) забезпечення можливості встановлення будь-яких виправлень чи інших поправок та зміст записів до таких виправлень та/або поправок;

10) забезпечення виявлення і фіксації порушень функціонування взаємозв'язку з клієнтами та іншими учасниками ринків капіталу, підключеними до програмно-технічного комплексу (повторних передач інформації, збоїв, використання дублюючих інформаційних систем тощо).

73. У разі якщо інвестиційна фірма надає клієнтам прямий електронний доступ до торгів на організованому ринку капіталу, програмно-технічний комплекс інвестиційної фірми повинен забезпечувати автоматичну фіксацію дій таких клієнтів та не допускати подання клієнтами, які не дали згоду на доступ до інформації про себе в обсязі, визначеному НКЦПФР, заявок щодо вчинення на такому організованому ринку капіталу правочинів щодо фінансових інструментів, щодо яких не здійснювалася публічна пропозиція (крім цінних паперів емітентів, які вважаються такими, що здійснили публічну пропозицію відповідно до закону).

Інвестиційна фірма здійснює постійний моніторинг таких правочинів на предмет виявлення порушень правил організованого ринку, невідповідних умов торгівлі або дій, які можуть становити зловживання на ринках капіталу. Інвестиційна фірма забезпечує наявність обов'язкового письмового договору між нею та клієнтом стосовно основних прав і обов'язків, що впливають із надання даної інвестиційної послуги, залишаючись відповідальною за дії свого клієнта згідно з цим договором.

74. Інвестиційна фірма, яка надає у складі програмно-технічного комплексу прямий електронний доступ до торгів на організованому ринку капіталу, повинна мати ефективні системи та засоби контролю, які забезпечують:

1) належну оцінку і аналіз відповідності клієнтів, що користуються цією послугою, встановленим обмеженням; та

2) щоб торгівля, яку клієнти здійснюють за допомогою цієї послуги, піддавалася належному контролю й щоб відповідні засоби контролю ризиків запобігали торгівлі, яка може спричинити ризики для самої інвестиційної фірми, створити чи сприяти створенню невідповідних умов торгівлі на ринку або порушити правила функціонування організованого ринку капіталу, порушити законодавство щодо зловживань на ринках капіталу або іншим чином порушити законодавство про ринки капіталу.

Прямий електронний доступ без таких засобів контролю заборонений.

75. Інвестиційна фірма, що надає прямий електронний доступ, відповідає за забезпечення дотримання клієнтами, що користуються цією послугою, вимог

профільного законодавства та правил функціонування організованого ринку капіталу.

76. Інвестиційна фірма, що надає клієнту прямий електронний доступ до торгів на організованому ринку капіталу, повідомляє про це оператора такого організованого ринку капіталу у спосіб, передбачений правилами функціонування відповідного організованого ринку капіталу.

77. Інвестиційна фірма зобов'язана надавати операторам організованих ринків капіталу, учасником яких вона є, інформацію про клієнтів, яким ця інвестиційна фірма надає прямий електронний доступ до торгів на такому організованому ринку капіталу та які дали згоду на доступ до інформації про себе в обсязі, визначеному НКЦПФР, під час вчинення на такому організованому ринку капіталу правочинів щодо цінних паперів, щодо яких не здійснювалася публічна пропозиція (крім цінних паперів емітентів, які вважаються такими, що здійснили публічну пропозицію відповідно до закону).

78. Інвестиційна фірма, що має намір здійснювати алгоритмічну торгівлю, повинна повідомити НКЦПФР та оператора відповідного організованого ринку капіталу про такий намір до першого визначення індивідуальних параметрів заявок у результаті виконання комп'ютерного алгоритму.

79. Застосування програмного модуля інвестиційною фірмою здійснюється відповідно до її внутрішніх документів та цих Вимог з метою укладання договорів, змін до них або розірвання договорів:

1) сторонами яких є інвестиційна фірма та професійні клієнти або прийнятні контрагенти стосовно будь яких фінансових інструментів;

2) сторонами яких є інвестиційна фірма та непрофесійні клієнти стосовно:
державних цінних паперів;
облігацій місцевих позик;
цінних паперів інститутів спільного інвестування, акцій та облігацій, допущених до торгів на організованому ринку;

акцій та облігацій, за якими дотримуються вимоги щодо дійсності проспекту цінних паперів відповідно до частини першої статті 100 Закону та забезпечується емітентом таких цінних паперів розкриття інформації на фондовому ринку відповідно до вимог, встановлених статтями 126 - 127 Закону.

80. Інвестиційна фірма перед проведенням операцій із застосуванням програмного модуля зобов'язана надати клієнту засобами, визначеними відповідним договором, інформацію, передбачену цими Вимогами, в тому числі інформацію щодо середнього курсу (ринкової ціни) активу, допущеного до торгів чи інших фінансових інструментів, та встановити період часу, протягом якого клієнт має погодитись на проведення такої операції чи відмовитись від її проведення. Підтвердження такої операції або відмовлення від її проведення надається клієнтом інвестиційної фірми із застосуванням програмного модуля.

7. Вимоги щодо виявлення «підозрілих» операцій та запобігання зловживанням на ринках капіталу

81. Інвестиційна фірма повинна передбачити у своїх внутрішніх документах і запровадити процедури та механізми, які забезпечують ефективний та постійний моніторинг всіх отриманих від клієнтів замовлень, а також всіх вчинених правочинів, з метою виявлення та ідентифікації підозрілих операцій.

82. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб процедури та механізми, передбачені пунктом 81 цих Вимог:

1) були належними та достатніми з урахуванням характеру (виду), масштабу та складності її діяльності;

2) поширювались на всі дії інвестиційної фірми в межах провадження нею професійної діяльності;

3) поширювались на всі замовлення та всі правочини щодо фінансових інструментів (деривативні контракти), незалежно від того, в якій якості діють клієнти чи контрагенти при їх надсиланні (вчиненні, укладенні), незалежно від клієнтів, в інтересах яких вчиняються правочини, та незалежно від того, чи такі замовлення повинні бути виконані або правочини вчинені на організованих ринках капіталу чи поза ними;

4) дозволяли аналізувати та порівнювати між собою кожен вчинений правочин та кожне замовлення, отримане від клієнта;

5) генерували повідомлення про загрозу із зазначенням замовлень та правочинів, які потребують подальшого аналізу з метою виявлення зловживань на ринках капіталу або спроби їх здійснення;

6) фіксували інформацію про функціонування та будь-які зміни та оновлення таких процедур та механізмів і зберігали відповідну інформацію протягом щонайменше п'яти років.

7) щорічно перевірялись в ході внутрішнього аудиту та, за потреби, оновлювались.

83. Механізми та процедури, передбачені пунктом 81 цих Вимог, можуть здійснюватися в автоматичному режимі з використанням програмно-технічного комплексу інвестиційної фірми комп'ютерними алгоритмами з обмеженим втручанням людини або без такого втручання.

84. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб в процесі запобігання вчиненню підозрілих операцій, моніторингу, виявлення та ідентифікації підозрілих операцій забезпечувалась вибіркова перевірка таких операцій людиною.

85. Інвестиційна фірма повинна зберігати записи про результати аналізу підозрілих операцій та рішення (включаючи їх обґрунтування) про надсилання або ненадсилання НКЦПФР повідомлення про підозрілі операції протягом щонайменше п'яти років. Інвестиційна фірма повинна забезпечити конфіденційність таких записів.

86. Інвестиційна фірма повинна забезпечити надсилання НКЦПФР повідомлення про підозрілі операції, яке засноване на фактах та аналізі та включало всю інформацію, якою володіє інвестиційна фірма. Вимоги до змісту такого повідомлення та порядок його надсилання встановлюються нормативно-правовим актом НКЦПФР щодо подання звітних даних інвестиційними фірмами.

87. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб особа, якої стосується повідомлення про підозрілу операцію, а також будь-які інші особи, крім тих, які повинні знати про таке повідомлення з огляду на їхні посадові обов'язки в інвестиційній фірмі, не знали про надсилання та дії, пов'язані з підготовкою до надсилання такого повідомлення до НКЦПФР.

88. З урахуванням вимог нормативно-правового акту НКЦПФР, який регулює використання аутсорсингу професійними учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків, інвестиційна фірма може покласти виконання обов'язків щодо моніторингу, виявлення та ідентифікації підозрілих операцій, передбачених цією главою, на іншу юридичну особу (надавача послуг), яка

входить до тієї ж групи компаній, що й інвестиційна фірма та має достатню організаційну структуру для виконання покладених на нього обов'язків.

89. У випадку передачі на аутсорсинг виконання обов'язків щодо моніторингу, виявлення та ідентифікації підозрілих операцій інвестиційна фірма несе повну та безумовну відповідальність за дії надавача послуг та повинна:

1) укласти письмовий договір з надавачем послуг, який має встановлювати обов'язки надавача послуг та строк їх виконання;

2) мати ресурси, необхідні для оцінки якості послуг надавача, а також для нагляду за діяльністю надавача послуг та для управління ризиками, що виникають у зв'язку з залученням надавача послуг, на постійній основі;

3) мати безпосередній доступ до всієї інформації щодо здійснення надавачем послуг аналізу даних та генерування повідомлень про загрозу здійснення підозрілих операцій.

90. Інвестиційна фірма повинна організовувати та проводити ефективну та комплексну професійну підготовку для працівників, залучених до процесу моніторингу, виявлення та ідентифікації підозрілих операцій, в тому числі працівників, залучених до обробки інформації про замовлення клієнтів та про вчинені правочини, а також для працівників, залучених до запобігання вчиненню підозрілих операцій. Така професійна підготовка повинна проводитись регулярно та бути належною та достатньою з урахуванням характеру (виду), масштабу та складності діяльності інвестиційної фірми.

IV. Вимоги до роботи з клієнтом

1. Загальні вимоги

91. Інвестиційна фірма під час встановлення ділових відносин до надання клієнту будь-якої інвестиційної послуги повинна укласти з клієнтом генеральний договір або інший договір, який містить результати проведеного інвестиційною фірмою оцінювання клієнта, в електронній чи паперовій формі, який повинен відповідати Вимогам до договорів, які укладаються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами, встановлених НКЦПФР.

92. Інвестиційна фірма до вчинення правочину про надання інвестиційних послуг зобов'язана надати клієнту або потенційному клієнту інформацію, зазначену в частині другій статті 7 Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», інформацію про умови договору, а також інформацію, зазначену у главі 2 цього розділу, щодо такого договору (фінансового інструменту).

93. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб будь-яка інформація, яку інвестиційна фірма надає клієнтам під час надання послуг, відповідала інформації, що міститься в відповідній рекламі цієї інвестиційної фірми.

94. Реклама інвестиційної фірми, що містить пропозицію вчинити правочин щодо фінансового інструменту (укласти деривативний контракт), або надати послугу з будь-якою особою (будь-якій особі), або запрошення будь-якій особі зробити пропозицію про вчинення правочину щодо фінансових інструментів (укладення деривативного контракту), або укладення з інвестиційною фірмою договору про надання інвестиційних послуг, повинна включати інформацію, зазначену у главах 2 – 3 цього розділу, що стосується цієї пропозиції або запрошення.

95. При виконанні операцій з фінансовими інструментами інвестиційна фірма зобов'язана:

1) діяти в інтересах клієнта, враховуючи умови, зазначені в укладеному з ним договорі, вимоги законодавства щодо фінансових інструментів, кон'юнктуру ринків капіталу, умови здійснення клірингу та розрахунків, надання депозитарних послуг, ризик вибору контрагентів та інші фактори ризику;

2) вживати всіх відповідних заходів з метою отримання якомога кращого результату для свого клієнта при виконанні договорів та/або замовлень, враховуючи ціну, витрати, швидкість, ймовірність виконання та розрахунку, розмір, характер або інші міркування, суттєві для виконання замовлення;

3) у разі отримання від клієнта замовлення із зазначенням конкретних умов щодо вчинення відповідного правочину керуватися замовленням клієнта із дотриманням вимог, встановлених цими Вимогами та її внутрішніми документами;

4) попереджати клієнта про ризики конкретного правочину з фінансовими інструментами;

5) узгоджувати з клієнтом рівень можливого ризику при здійсненні операцій з купівлі, продажу або міни фінансових інструментів, у тому числі щодо ліквідності фінансових інструментів, що придбаватимуться;

6) надавати клієнту інформацію про середній курс (ринкову ціну) активу, допущеного до торгів на організованому ринку капіталу;

7) у першу чергу виконувати операції з фінансовими інструментами за договорами та замовленнями клієнтів та за їх рахунок у порядку їх надходження, якщо інше не передбачено договором або замовленням клієнта, а потім операції за власний рахунок з такими самими фінансовими інструментами;

8) у разі наявності у інвестиційної фірми зацікавленості, яка перешкоджає їй виконати договір та/або замовлення клієнта на найвигідніших для нього умовах, інвестиційна фірма зобов'язана негайно повідомити про це клієнта з подальшим письмовим підтвердженням клієнта про отримання такого повідомлення засобами зв'язку, визначеними договором;

9) відкривати в банку окремі поточні рахунки для коштів клієнтів, що перебувають в управлінні інвестиційної фірми, становитися розпорядником поточних рахунків установників управління, що вже відкриті в банках, та вести облік коштів, що обліковуються на таких рахунках;

10) здійснювати функції керуючого рахунком в цінних паперах клієнта в межах повноважень, наданих клієнтом, згідно з умовами договору (у разі призначення клієнтом інвестиційної фірми керуючою його рахунком у цінних паперах у депозитарній установі);

11) надавати клієнту звіти про виконання договору доручення, договору комісії, замовлень до генерального договору та звіт щодо діяльності з управління портфелем фінансових інструментів згідно з цими Вимогами, а також копії будь-якого з документів, які стосуються укладання та виконання інвестиційною фірмою договорів в інтересах цього клієнта, у разі якщо така умова передбачена договором з клієнтом;

12) виконувати функції податкового агента у випадках, визначених Податковим кодексом України;

13) інформувати клієнта про вимоги законодавства про інститути спільного інвестування в частині обмежень обсягів участі фізичних осіб у венчурних / кваліфікаційних інститутах спільного інвестування, вимоги

законодавства щодо переважного права акціонерів приватного акціонерного товариства на придбання акцій, що продаються іншими акціонерами до того, як буде виконано дії за його замовленням;

14) вживати заходів щодо уникнення конфлікту інтересів, що виникають у процесі надання інвестиційних послуг, повідомляти клієнта про загальний характер та/або джерела конфліктів відповідно до цих Вимог до того, як буде виконано дії за його замовленням;

15) інформувати клієнта про умови обігу цінних паперів, в тому числі обмеження щодо обігу цінних паперів, що передбачені рішенням державного органу чи його посадової особи, проспектом цінних паперів / рішенням про емісію / іншим документом, що містить інформацію про випуск цінних паперів, до того, як буде виконано дії за його замовленням.

96. Інвестиційна фірма повинна завчасно повідомляти клієнта про будь-які суттєві зміни інформації, наданої відповідно до вимог цього розділу, що стосується послуги, яку інвестиційна фірма надає цьому клієнту. Таке повідомлення повинно надаватися з використанням надійного засобу комунікації та/або на надійному носії, якщо до інформації, змін в якій таке повідомлення стосується, висувається вимога про надання її на надійному носії.

97. У разі виникнення спору щодо дотримання інвестиційною фірмою обов'язків, зазначених у цьому розділі, обов'язок доведення дотримання цих обов'язків покладається на інвестиційну фірму.

2. Вимоги до інформації клієнтам

2.1. Вимоги до інформації про інвестиційну фірму та її інвестиційні послуги

98. Інвестиційна фірма повинна завчасно перед наданням клієнтам або потенційним клієнтам інвестиційних послуг надати з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії, або через вебсайт (якщо він є надійним носієм) інформацію щодо:

1) найменування та місцезнаходження інвестиційної фірми, а також її контактні дані та засоби зв'язку, що використовуються між інвестиційною фірмою та клієнтом, для обміну інформацією, у тому числі для надсилання та отримання замовлень;

2) мови, якими клієнт може спілкуватися з інвестиційною фірмою, і отримувати від інвестиційної фірми документи та іншу інформацію;

3) якщо інвестиційна фірма надає послуги за участі іноземної інвестиційної фірми, інформацію про цей факт із зазначенням держави, в якій зареєстрована така іноземна інвестиційна фірма;

4) характер, періодичність та терміни подання звітів про виконання послуг, які інвестиційна фірма надає клієнту відповідно до цих Вимог;

5) якщо у інвестиційної фірми в управлінні знаходяться фінансові інструменти або кошти клієнта, короткий опис заходів, які вона здійснює для забезпечення їх захисту;

6) опис, що може бути надано в узагальненій формі, політики конфлікту інтересів, яку підтримує інвестиційна фірма.

2.2. Вимоги до проведення оцінювання клієнта

99. Інвестиційна фірма повинна повідомляти клієнтів (контрагентів), потенційних клієнтів про те, що інвестиційна фірма здійснює їх оцінювання та за результатом такого оцінювання відносить їх до категорії професійних або непрофесійних клієнтів (контрагентів) або прийнятних контрагентів.

100. Інвестиційна фірма відносить клієнтів (контрагентів) до категорії професійних або непрофесійних відповідно до статті 6 Закону та внутрішніх документів інвестиційної фірми.

101. Оцінювання контрагента здійснюється інвестиційною фірмою під час провадження дилерської діяльності, а також у випадках укладання договорів поза організованим ринком на виконання замовлень клієнтів, отриманих під час провадження брокерської діяльності, де контрагент буде стороною за договором.

102. Стосовно осіб, визначених пунктами 1 – 6 частини першої статті 6 Закону, не здійснюються процедури, передбачені частиною третьою статті 6 Закону.

103. Стосовно осіб, які мають укладений договір інвестиційного консультування з іншою інвестиційною фірмою, процедури, передбачені частиною третьою статті 6 Закону, можуть не здійснюватися, у разі надання особою такого договору, із зазначенням в ньому порядку залучення іншої інвестиційної фірми, яка надає послуги інвестиційного консультування, під час

отримання замовлень та вчинення правочинів щодо фінансових інструментів в інтересах такої особи.

104. Інвестиційна фірма має право відносити осіб до категорії непрофесійних клієнтів (контрагентів) або прийнятних контрагентів без необхідності проведення процедур їх оцінювання, окрім осіб, визначених пунктами 1 – 6 частини першої статті 6 Закону, недержавних пенсійних фондів, корпоративних пенсійних фондів.

105. Інвестиційна фірма повинна повідомляти осіб про випадки, коли інвестиційна фірма не здійснює їх оцінювання та відносить їх до категорії непрофесійних клієнтів (контрагентів) або прийнятних контрагентів.

106. Клієнт (контрагент), якого віднесено до категорії непрофесійних, має право вимагати віднесення його до категорії професійних.

107. Інвестиційна фірма зобов'язана до початку здійснення операцій з прийнятним контрагентом отримати від нього письмове підтвердження, що він згоден із своїм статусом прийнятного контрагента загалом або щодо здійснення окремої операції.

108. Інвестиційна фірма повинна інформувати клієнтів (контрагентів) з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії про право клієнтів (контрагентів) відповідно до статті 6 Закону вимагати віднесення їх до іншої категорії, а також про всі обмеження у рівні захисту клієнта (контрагента), до яких може призвести віднесення їх до іншої категорії.

109. Інвестиційна фірма повинна до надання послуг професійним клієнтам (контрагентам) проінформувати їх, що на підставі інформації, наявної у інвестиційної фірми, клієнт (контрагент) вважається професійним або прийнятним контрагентом та буде розглядатися як такий.

110. Інвестиційна фірма повинна також проінформувати клієнта (контрагента), який є професійним, або прийнятним контрагентом, що він може вимагати від інвестиційної фірми надання йому більш високого рівня захисту.

111. Інвестиційна фірма надає більш високий рівень захисту клієнту (контрагенту), який вважається професійним, або прийнятному контрагенту за письмовою заявою про те, що він бажає, щоб положення законодавства щодо професійних клієнтів (контрагентів), або прийнятних контрагентів не застосовувалися до нього у майбутньому стосовно окремого правочину (окремих типів правочинів) щодо фінансових інструментів або окремого деривативного

контракту (окремих типів деривативних контрактів). На підставі такої заяви інвестиційна фірма надає клієнту (контрагенту, прийнятному контрагенту) відповідне повідомлення з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії та зазначає в генеральному договорі або іншому договорі, що містить результати оцінювання клієнта (контрагента, прийнятного контрагента) (або укладає з клієнтом додатковий договір, який є невід'ємною частиною такого договору), що такий клієнт (контрагент, прийнятний контрагент) не буде вважатися професійним стосовно правочину (типів правочинів) щодо фінансових інструментів або деривативного контракту (типів деривативних контрактів), зазначених у такій заяві.

112. Клієнт (контрагент), який вважається професійним, або прийнятний контрагент особисто відповідає за використання можливості вимагати в інвестиційній фірмі більш високого рівня захисту, коли він вважає, що він не в змозі правильно оцінити або управляти наявними ризиками.

113. Незалежно від визнання особи професійним клієнтом така особа має право у будь-який час подати інвестиційній фірмі письмову заяву про те, що вона бажає, щоб до неї застосовувалися положення законодавства щодо непрофесійних клієнтів у майбутньому стосовно однієї чи більше інвестиційних послуг або певного правочину (певних правочинів) щодо фінансових інструментів, а інвестиційна фірма може погодитись забезпечити більш високий рівень захисту.

114. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб інформація щодо знань та досвіду клієнта (контрагента, прийнятного контрагента) або потенційного клієнта в інвестиційній сфері для цілей оцінювання такої особи отримувалась в обсязі, що відповідає особливостям такої особи, характеру (виду) та обсягу послуги, що надається, та типу фінансового інструменту чи правочину, включаючи їх складність і пов'язані з ними ризики, та містила відомості про:

1) види інвестиційних послуг, правочинів та фінансові інструменти, з якими клієнт (контрагент, прийнятний контрагент) знайомий;

2) характер, обсяг і частоту вчинення клієнтом (контрагентом, прийнятним контрагентом) або від імені клієнта (контрагента) правочинів щодо фінансових інструментів (укладення деривативних контрактів) та період, протягом якого вони були вчинені (укладені);

3) рівень освіти, поточну професію або колишні професії клієнта або потенційного клієнта.

115. Інвестиційна фірма не повинна перешкоджати клієнту (контрагенту, прийнятному контрагенту) або потенційному клієнту надавати інформацію, необхідну для цілей оцінювання клієнта (контрагента, прийнятного контрагента) відповідно до цієї глави.

116. Інвестиційна фірма має право покладатися на інформацію, надану її клієнтами (контрагентами, прийнятними контрагентами) або потенційними клієнтами для цілей оцінювання, якщо тільки вона не знає, або не повинна знати з огляду на явні недоліки такої інформації та/або з урахуванням відомостей, які повинні бути відомі інвестиційній фірмі у зв'язку з виконанням неї обов'язків відповідно до законодавства, що інформація, надана клієнтами (контрагентами, прийнятними контрагентами) або потенційними клієнтами, є застарілою, неточною або неповною.

117. Інвестиційна фірма має право у внутрішніх документах визначати особливості щодо надання певних інвестиційних послуг / укладення певних правочинів щодо фінансових інструментів, які застосовуються до непрофесійних клієнтів.

118. Якщо інвестиційною фірмою не укладається генеральний договір з контрагентом, вимоги щодо надання інформації, проведення процедури, обміну повідомленнями, збереження інформації, що стосується проведення його оцінювання та віднесення до категорії професійних чи непрофесійних, встановлені цими Вимогами, повинні виконуватись інвестиційною фірмою та фіксуватись і зберігатись у внутрішньому обліку.

119. Дві та більше інвестиційні фірми, які входять до складу фінансової групи, визнаної відповідно до законодавства, мають право здійснювати обмін інформацією стосовно оцінки клієнта (контрагента), якщо особа була попередньо повідомлена про це та надала свою письмову згоду.

2.3. Вимоги до інформації про фінансові інструменти

120. Інвестиційна фірма повинна завчасно, до початку надання інвестиційних послуг, надавати клієнтам або потенційним клієнтам загальний опис характеру та ризиків фінансових інструментів, враховуючи статус клієнта як професійного або непрофесійного. Цей опис повинен пояснювати характер конкретного типу відповідного фінансового інструменту, поведінку та динаміку фінансового інструменту в різних ринкових умовах, включаючи як позитивні, так і негативні умови, а також ризики, що стосуються такого конкретного типу фінансового

інструменту, з достатньою деталізацією, щоб дозволити клієнту або потенційному клієнту приймати інвестиційні рішення, будучи достатньо проінформованим.

121. Опис ризиків, зазначених у пункті 120 цих Вимог, повинен включати, з огляду на конкретний тип відповідного фінансового інструменту, статус і рівень знань клієнта, таку інформацію:

1) ризики, пов'язані з певним типом фінансового інструменту, включаючи пояснення левериджу та його наслідків, а також ризик втрати всієї інвестиції, включаючи ризики, пов'язані з неплатоспроможністю особи, що випустила (видала) фінансовий інструмент (з якою укладено деривативний контракт) або пов'язаними подіями;

2) волатильність ціни таких фінансових інструментів та будь-які обмеження щодо доступу до ринку, на якому відбувається обіг таких інструментів;

3) інформацію про перешкоди або обмеження для ліквідації інвестиції, наприклад, як це може бути у випадку неліквідних фінансових інструментів або фінансових інструментів з фіксованим інвестиційним строком, включаючи зазначення можливих методів ліквідації та її наслідків, можливих обмежень та орієнтовні строки продажу фінансового інструменту перед відшкодуванням початкових витрат, понесених у зв'язку з вчиненням правочинів щодо такого типу фінансових інструментів (укладення такого типу деривативних контрактів);

4) той факт, що інвестор в результаті вчинення правочину щодо фінансового інструмента (укладення деривативного контракту) може взяти на себе фінансові зобов'язання та інші додаткові зобов'язання, включаючи непередбачені зобов'язання, додатково до витрат на придбання фінансових інструментів;

5) будь-які вимоги до надання маржі (у тому числі на вимогу особи, що провадить клірингову діяльність) або подібні зобов'язання, що застосовуються у зв'язку з вчиненням правочинів щодо фінансових інструментів (укладенням деривативних контрактів) такого типу.

122. Якщо інвестиційна фірма надає клієнту (потенційному клієнту), який є непрофесійним, інформацію про фінансовий інструмент, що є предметом триваючої публічної пропозиції, і проспект цінних паперів у зв'язку з цією пропозицією опубліковано, ця інвестиційна фірма повинна завчасно перед наданням інвестиційних послуг клієнту або потенційному клієнту інформувати їх про адресу розміщення проспекту для публічного доступу.

123. Якщо фінансовий інструмент складається з двох або більше різних компонентів (активів або послуг), інвестиційна фірма повинна надати адекватний опис правової природи фінансового інструмента, компонентів цього інструменту та способу, в який взаємодія між компонентами впливає на ризики інвестицій.

124. Якщо структура фінансових інструментів включає гарантію або захист інвестиції, інвестиційна фірма надає клієнту або потенційному клієнту інформацію про обсяг та характер такої гарантії або захисту. Коли гарантія надається третьою стороною (гарантом), інформація про гарантію повинна містити достатньо деталей про гаранта та гарантії, щоб клієнт або потенційний клієнт могли достовірно оцінити таку гарантію або захист.

125. Вимоги цієї глави не поширюються на випадки, коли клієнт (контрагент) подає замовлення до інвестиційної фірми із зазначенням конкретних умов його виконання, зокрема, конкретного фінансового інструменту та наполягає на його виконанні.

2.4. Вимоги до інформації про витрати та винагороди інвестиційної фірми

126. Інвестиційна фірма повинна завчасно, до початку надання інвестиційних послуг, надавати клієнтам або потенційним клієнтам таку інформацію:

1) усі витрати, та пов'язані з ними винагороди та заохочення, що стягуються інвестиційною фірмою або іншими сторонами, якщо клієнт був направлений до таких інших сторін, за інвестиційними послугами, що надаються клієнту;

2) всі витрати, винагороди та заохочення, пов'язані з випуском та управлінням фінансовими інструментами.

Витрати, зазначені у підпунктах 1 та 2 цього пункту, перераховані за формою визначеною у додатку 3 до цих Вимог.

Для цілей підпункту 1 цього пункту, платежі третіх сторін, отримані інвестиційною фірмою при наданні інвестиційних послуг клієнту, мають бути відокремлені, а сукупні витрати, винагороди та заохочення повинні бути підсумовані та виражені у грошовому еквіваленті та у процентному співвідношенні.

127. Без шкоди для зобов'язань, викладених в пункті 241 цих Вимог, інвестиційна фірма, що надає інвестиційні послуги, має право погодитися на обмежене застосування вимог, викладених у цій главі, у таких випадках:

1) коли інвестиційні послуги надаються професійним клієнтам, за винятком, коли таким клієнтам надаються інвестиційні поради або послуги з управління портфелем фінансових інструментів або коли, незалежно від наданої інвестиційної послуги, фінансові інструменти включають деривативи;

2) коли послуги надаються прийнятним контрагентам, за винятком коли, незалежно від наданих інвестиційних послуг, відповідні фінансові інструменти включають деривативи, а прийнятний контрагент має намір запропонувати їх своїм клієнтам.

128. Якщо будь-яка частина загальних витрат і винагород повинна сплачуватися в іноземній валюті або представлена в іноземній валюті, інвестиційна фірма повинна зазначити назву відповідної валюти та курс її конвертації і витрати пов'язані з цим, а також інформувати про механізми для оплати та інші пов'язані дії.

129. Обов'язок забезпечити своєчасне, повне та попереднє розкриття інформації про сукупні витрати, винагороди та заохочення, пов'язані з фінансовим інструментом та наданням інвестиційної послуги, застосовується до інвестиційної фірми, якщо вона рекомендує або пропонує фінансові інструменти клієнтам.

130. Інвестиційна фірма, яка не рекомендує або не пропонує клієнту фінансовий інструмент, повинна інформувати своїх клієнтів про всі витрати, винагороди та заохочення, пов'язані з інвестиційними послугами, що надаються.

131. Якщо більше, ніж одна інвестиційна фірма надає клієнту інвестиційні послуги, кожна інвестиційна фірма надає інформацію про витрати на інвестиційні послуги, які вона надає.

132. Інвестиційна фірма, яка рекомендує або пропонує своїм клієнтам послуги, що надаються іншою інвестиційною фірмою, повинна об'єднати витрати, винагороди та заохочення, пов'язані зі своїми послугами разом з витратами, винагородами та заохоченнями на послуги, що надаються іншою інвестиційною фірмою, а також повинна враховувати витрати, винагороди та заохочення, пов'язані з наданням інвестиційних послуг іншими інвестиційними фірмами, там, де вона спрямовувала клієнтів до цих інвестиційних фірм.

133. Перед наданням інвестиційної послуги інвестиційна фірма для розрахунку очікуваних витрат, винагород та заохочень повинна використовувати реальні витрати, понесені у попередніх періодах, як індикатив очікуваним

витратам. Якщо такі відомості про реально понесені витрати відсутні, інвестиційна фірма повинна зробити обґрунтовані оціночні розрахунки таких витрат. Інвестиційна фірма повинна переглядати розрахунки витрат, розрахованих до надання послуг на основі розрахунків реальних витрат, понесених після надання таких послуг та при необхідності вносити відповідні корективи.

134. Узагальнена інформація щодо витрат, зазначених у підпунктах 1 та 2 пункту 126 цих Вимог, яка подається після надання інвестиційної послуг(и), за згодою клієнта може надаватися разом з періодичною звітністю для нього.

На вимогу клієнта інвестиційна фірма повинна подавати щорічну інформацію про всі витрати, винагороди та заохочення, пов'язані як з фінансовим(и) інструментом(ами), так і з інвестиційними послугами, за результатом надання інвестиційних послуг на протязі року, якщо вони рекомендують або пропонують фінансовий(і) інструмент(и), і мають або мали постійні ділові відносини з клієнтом протягом року. Така інформація ґрунтується на понесених витратах і повинна надаватися на персональній основі.

135. Інвестиційна фірма повинна надавати своїм клієнтам розрахунки, що показують кумулятивний ефект витрат на дохід від отриманих інвестиційних послуг. Такі розрахунки повинні бути надані, як до надання послуг, так і після надання послуг, враховуючи як оціночні так і реально понесені витрати, та повинні відповідати таким вимогам:

1) розрахунок показує вплив загальних витрат, винагород та заохочень на інвестиційний дохід;

2) розрахунок показує будь-які очікувані стрибки або коливання витрат;

3) розрахунок супроводжується обґрунтуванням.

3. Вимоги до оцінки відповідності та доречності інвестиційних послуг

3.1. Вимоги щодо отримання інформації для оцінки відповідності та доречності

136. Інвестиційна фірма повинна перед наданням будь-яких інвестиційних послуг, в тому числі послуг з управління портфелем фінансових інструментів та коштами, в порядку, передбаченому її внутрішніми документами та відповідно до цих Вимог, отримати від клієнта чи потенційного клієнта необхідну інформацію щодо знань і досвіду в сфері інвестицій, доречних для конкретного виду фінансового інструменту чи послуг, фінансового стану цієї особи, зокрема, її

здатності нести збитки, її інвестиційних цілей, стійкості до ризиків, з тим, щоб інвестиційна фірма могла оцінити, чи є запропонована / передбачена інвестиційна послуга або фінансовий інструмент доречними для цієї особи, такі, які відповідають потребам цієї особи, в тому числі, відповідають її стійкості до ризиків і здатності нести збитки.

137. Інвестиційна фірма повинна визначити у внутрішніх документах обсяг інформації, що повинен збиратися від клієнтів або потенційних клієнтів, враховуючи всі особливості надання послуг з інвестиційного консультування або послуг з управління портфелем фінансових інструментів, які будуть надаватися таким клієнтам.

138. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб інформація щодо знань та досвіду клієнта або потенційного клієнта в інвестиційній сфері отримувалась в обсязі, що відповідає його особливостям, характеру та обсягу інвестиційної послуги, що надається та типу фінансового інструменту чи операції, та містила:

1) види інвестиційних послуг, операцій та фінансові інструменти, з якими клієнт або потенційний клієнт знайомий;

2) характер, обсяг і частоту операцій клієнта або потенційного клієнта з фінансовими інструментами та період, протягом якого вони були здійснені;

3) рівень освіти, поточну професію або колишні професії клієнта або потенційного клієнта.

139. Інвестиційна фірма повинна отримувати від клієнта або потенційного клієнта інформацію, яка необхідна для визначення, з належним урахуванням характеру та обсягу інвестиційної послуги, включаючи її складність і пов'язані з нею ризики, що конкретна операція, яку слід рекомендувати або вчиняти при наданні послуг з управління портфелем фінансових інструментів, враховує такі вимоги:

1) відповідає інвестиційним цілям даного клієнта або потенційного клієнта, включаючи його здатність витримувати певний рівень ризику;

2) клієнт або потенційний клієнт фінансово здатний нести пов'язані інвестиційні ризики, що відповідають його інвестиційним цілям;

3) клієнт або потенційний клієнт має необхідний досвід і знання для того, щоб зрозуміти ризики, пов'язані з операцією або з управлінням своїм портфелем.

140. Інформація щодо інвестиційних цілей клієнта або потенційного клієнта повинна включати інформацію про тривалість часу, протягом якого клієнт бажає залишатися в інвестиції, його схильність витримувати певний ризик та цілі інвестування.

141. Інформація про фінансовий стан клієнта або потенційного клієнта повинна включати інформацію про джерело та розмір його регулярного доходу, його активи, включаючи ліквідні активи, інвестиції та нерухоме майно, а також його регулярні фінансові зобов'язання.

142. Інвестиційна фірма повинна вживати всіх необхідних заходів для забезпечення надійності зібраної інформації про своїх клієнтів або потенційних клієнтів, зокрема:

1) забезпечувати обізнаність клієнтів про важливість надання правдивої та актуальної інформації;

2) забезпечувати, щоб всі інструменти, такі як методи оцінки схильності до ризиків або методи оцінки знань і досвіду клієнта, які використовуються в процесі оцінки відповідності й доречності, є придатними для цілей клієнта і належним чином розроблені для них, враховуючи виявлені обмеження, які інвестиційна фірма визначає та враховує в процесі такої оцінки;

3) забезпечувати, щоб питання, які використовуються в процесі оцінки, були зрозумілими клієнтам та забезпечували відображення їх цілей і потреб у повному обсязі, а також інформацію, необхідну для проведення оцінки;

4) забезпечувати узгодженість інформації про клієнта, наприклад, шляхом її аналізу з метою виявлення неточностей у інформації, яка надається клієнтами.

143. Інвестиційна фірма має право покладатися на інформацію, надану його клієнтом або потенційним клієнтом, якщо тільки вона не знає, або не повинна знати, що інформація є застарілою, неточною або неповною.

144. Інвестиційна фірма не повинна перешкоджати клієнту або потенційному клієнту надавати інформацію, необхідну для проведення оцінки відповідності та доречності.

3.2. Вимоги до оцінки відповідності та доречності інвестиційних послуг

145. Якщо клієнти чи потенційні клієнти не надають відповідну інформацію, або якщо вони надають недостатню інформацію стосовно їхніх знань і досвіду, то інвестиційна фірма попереджає їх, що вона не в змозі визначити, чи є передбачена послуга чи передбачені фінансові інструменти доречними для них. Це попередження може бути надано письмово у довільній формі.

146. Якщо на основі інформації, отриманої від клієнта, інвестиційна фірма вважає, що фінансові інструменти або послуга не доречні для клієнта або потенційного клієнта, то інвестиційна фірма попереджає про це цього клієнта чи потенційного клієнта. Це попередження може бути надано письмово у довільній формі.

147. У випадку, коли інвестиційною фірмою пропонується / передбачається надання пакету інвестиційних послуг та/або фінансових інструментів, проводиться оцінка відповідності та доречності всього пакету послуг та/або фінансових інструментів для клієнта чи потенційного клієнта.

148. Інвестиційна фірма не повинна створювати будь-якої неоднозначності або плутанини щодо своїх обов'язків у процесі оцінки відповідності й доречності інвестиційних послуг або фінансових інструментів, які пропонуються клієнту або потенційному клієнту. При проведенні такої оцінки, інвестиційна фірма повинна повідомляти клієнтів або потенційних клієнтів, що оцінка відповідності й доречності проводиться, щоб дати можливість інвестиційній фірмі діяти в найкращих інтересах клієнта.

149. При наданні інвестиційної послуги професійному клієнту, інвестиційна фірма має право припустити, що для цілей пункту 136 цих Вимог клієнт:

1) має необхідний рівень досвіду та знань щодо фінансових інструментів, операцій та послуг, відносно яких він віднесений до категорії професійних;

2) фінансово здатний нести будь-які пов'язані інвестиційні ризики, що відповідають інвестиційним цілям цього клієнта, якщо така послуга полягає у наданні інвестиційних порад.

150. Якщо клієнт є юридичною особою або групою з двох або більше фізичних осіб або якщо одна або більше фізичних осіб представлені іншою фізичною особою, інвестиційна фірма повинна встановити в внутрішніх документах та впровадити процедури визначення особи, яка є об'єктом оцінки

відповідності й доречності і як ця оцінка буде проведена на практиці, із зазначенням, від кого повинна бути зібрана інформація про знання та досвід, фінансову ситуацію та інвестиційні цілі.

151. У випадку коли фізична особа представлена іншою фізичною особою або коли юридична особа подала вимогу до інвестиційної фірми, щоб її віднесли до категорії професійних клієнтів, при проведенні оцінки відповідності й доречності, інвестиційною фірмою повинні враховуватись:

1) фінансовий стан та інвестиційні цілі юридичної особи або, у випадку фізичної особи, – самого клієнта, а не його представника;

2) знання та досвід представника фізичної особи або особи, уповноваженої здійснювати операції від імені самого клієнта.

152. Інвестиційна фірма, яка має триваючі ділові відносини з клієнтом, повинна мати та на вимогу клієнта надати йому відповідні процедури для підтримки адекватної та актуальної інформації про клієнта в тій мірі, в якій це необхідно для виконання вимог цієї глави.

153. Якщо, при наданні інвестиційної послуги, інвестиційної поради або здійснення діяльності з управління портфелем фінансових інструментів, інвестиційна фірма не отримує інформацію в обсязі, визначеному цією главою та її внутрішніми документами, інвестиційна фірма не повинена рекомендувати інвестиційні послуги або фінансові інструменти для клієнта або потенційного клієнта.

154. Інвестиційна фірма повинна мати і бути спроможною продемонструвати політику та процедури для забезпечення повного уявлення того, що клієнти розуміють сутність, особливості, включаючи витрати та ризики інвестиційних послуг та фінансових інструментів, обраних інвестиційною фірмою, і що інвестиційна фірма оцінює, коли бере до уваги вартість і складність, чи можуть еквівалентні інвестиційні послуги або фінансові інструменти відповідати особливостям її клієнтів.

155. При наданні інвестиційних порад або послуг з управління портфелем фінансових інструментів інвестиційна фірма не має права рекомендувати або приймати рішення про вчинення операцій, якщо жодна з послуг або інструментів не підходить для клієнта.

156. При наданні інвестиційних порад або послуг з управління портфелем фінансових інструментів, які включають заміну інвестицій, або шляхом продажу одного фінансового інструменту і придбання іншого, або шляхом використання права на заміну одного фінансового інструменту іншим, інвестиційна фірма повинна:

- зібрати необхідну інформацію про існуючі інвестиції клієнта і рекомендовані нові інвестиції;
- провести аналіз витрат і переваг такої заміни;
- продемонструвати, що переваги такої заміни більші, ніж витрати на неї.

157. Інвестиційна фірма, яка періодично надає оцінку відповідності і доречності, повинна переглядати таку оцінку не рідше ніж один раз на рік, з метою покращення послуг для клієнтів. Частота проведення такої оцінки повинна бути збільшена залежно від схильності до сприйняття певного ризику клієнтом та типу рекомендованих фінансових інструментів.

158. Інвестиційна фірма при наданні інвестиційних послуг, які складаються лише з виконання або приймання та виставлення замовлень клієнтів, мають право надавати такі послуги своїм клієнтам без необхідності отримання відповідної інформації від них та проведення оцінки відповідності й доречності, якщо при цьому одночасно виконуються такі умови:

1) послуги стосуються таких фінансових інструментів:

акцій, допущених до торгів на організованих ринках (в тому числі іноземних фондових біржах відповідно до Переліку іноземних фондових бірж, на яких мають бути допущені до обігу цінні папери іноземних емітентів, що мають намір отримати допуск до обігу цінних паперів на території України, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 10 вересня 2013 року № 1754, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 вересня 2013 року за № 1672/24204, зі змінами (далі - Перелік іноземних фондових бірж)), за винятком акцій корпоративних інвестиційних фондів, які не є відкритого типу;

облігацій, допущених до торгів на організованих ринках (в тому числі іноземних фондових біржах відповідно до Переліку іноземних фондових бірж), за винятком облігацій, у які включений дериватив або які мають структуру, яка ускладнює розуміння клієнтом пов'язаного з ними ризику;

ощадних (депозитних) сертифікатів;

2) на емітентів фінансових інструментів поширюються вимоги щодо опублікування періодичної та регулярної інформації, а також подання відповідної звітності до органів нагляду;

- 3) послуга надається за ініціативою клієнта або потенційного клієнта;
- 4) клієнт або потенційний клієнт поінформований про те, що при наданні цієї послуги інвестиційна фірма не зобов'язана оцінювати відповідність і доречність фінансового інструмента чи послуги, що надається або пропонується. Таке попередження має бути надано письмово у довільній формі;
- 5) інвестиційна фірма виконує свої обов'язки щодо дотримання процедур, спрямованих на врегулювання та запобігання конфлікту інтересів.

3.3. Вимоги щодо дій інвестиційної фірми для отримання нею якомога кращого результату для своїх клієнтів

159. Інвестиційна фірма при виконанні зобов'язання щодо отримання нею якомога кращого результату для своїх клієнтів (контрагентів) повинна враховувати ціну та інші витрати, пов'язані з виконанням замовлення, ймовірність та швидкість виконання замовлення та проведення розрахунків тощо.

160. Для визначення відносної важливості факторів, зазначених у пункті 159 цих Вимог, інвестиційна фірма повинна враховувати такі критерії:

- 1) результат оцінювання клієнта (контрагента), включаючи категорію, до якої його віднесено (професійний або не професійний);
- 2) характеристики замовлення клієнта (контрагента);
- 3) характеристики фінансових інструментів, що є предметом цього замовлення;
- 4) характеристики торговельних майданчиків, на які може бути направлене це замовлення.

161. Інвестиційна фірма є такою, що визначає характеристики фінансових інструментів, якщо вона:

- є емітентом або оферентом фінансових інструментів, та/або;
- визначає в межах надання послуг з андеррайтингу або з розміщення (з або без надання гарантії) та за погодженням з емітентом або оферентом) основні характеристики фінансових інструментів, що пропонується відчужити (зокрема вид, тип, обсяг, строк та умови відчуження), та/або;

визначає умови деривативних контрактів, що укладаються з клієнтами або від імені клієнтів.

162. Інвестиційна фірма виконує своє зобов'язання вжити всіх необхідних заходів для отримання якнайкращого результату для клієнта (контрагента) в тій мірі, в якій вона виконує замовлення або певний аспект замовлення, слідуючи конкретним інструкціям від клієнта (контрагента).

163. Якщо інвестиційна фірма виконує замовлення від імені клієнта (контрагента), який є непрофесійним, то найкращий можливий результат визначається з урахуванням всіх витрат, зокрема, що включають:

- 1) ціну фінансового інструмента та розмір витрат у зв'язку з виконанням замовлення;
- 2) всі видатки, понесені клієнтом (контрагентом), що прямо пов'язані з виконанням замовлення, включаючи оплату послуг оператора організованого ринку капіталу (у випадку виконання замовлення на організованому ринку капіталу) або послуг дилера чи іншої особи, з якою вчиняється правочин відповідно до замовлення клієнта (у випадку виконання замовлення поза організованим ринком);
- 3) комісію за клірингово-розрахункове обслуговування;
- 4) інші заохочення та збори, виплачені третім особам, задіяним у виконанні замовлення.

164. Інвестиційна фірма не повинна структурувати або отримувати заохочення таким чином, щоб проводити несправедливі відмінності між місцями вчинення правочинів на виконання договорів / замовлень клієнтів.

165. При виконанні договору / замовлення або прийняття рішення про виконання договору / замовлення клієнта (контрагента) поза організованим ринком, інвестиційна фірма згідно з процедурами, встановленими її внутрішніми документами, повинна перевірити справедливість запропонованої клієнту (контрагенту) ціни, зібравши наявні ринкові дані, що використовуються при визначенні ціни такого фінансового інструменту, і шляхом порівняння з подібними або порівнюваними фінансовими інструментами (у разі їх наявності).

166.3 метою отримання якомога кращого результату для свого клієнта (контрагента) при виконанні договорів / замовлень інвестиційна фірма зобов'язана:

1) дотримуватися встановлених внутрішніми документами процедур виконання договорів/замовлень клієнтів (контрагентів);

2) здійснювати регулярний контроль ефективності процедур виконання договорів/ замовлень клієнтів (контрагентів) та порядку їх застосування та, у разі необхідності, вносити зміни до них з метою усунення недоліків та підвищення їх ефективності;

3) дотримуватися встановлених внутрішніми документами процедур фіксації взаємодії з клієнтами (контрагентами) (їх представниками) та іншими учасниками ринків капіталу;

4) здійснювати не рідше одного разу на рік оцінювання ефективності процедур фіксації взаємодії з клієнтами (контрагентами) (їх представниками) та іншими учасниками ринків капіталу та, у разі необхідності, вносити зміни до них з метою усунення недоліків та підвищення їх ефективності;

5) проводити навчання працівників щодо застосування процедур, розроблених для забезпечення отримання якомога кращого результату для своїх клієнтів (контрагентів) при виконанні договорів / замовлень клієнтів (контрагентів);

6) на постійній основі вести та оновлювати перелік осіб, які мають авторизовані інвестиційною фірмою канали комунікацій;

7) при отриманні від клієнта (контрагента) замовлення із зазначенням конкретних умов щодо вчинення правочину повідомляти клієнта (контрагента) про те, що таке замовлення може перешкодити інвестиційній фірмі виконати договір та/або замовлення на якомога кращих умовах для клієнта (контрагента);

8) при отриманні від клієнта (контрагента) замовлення, із зазначенням конкретних умов щодо вчинення правочину повідомляти клієнта (контрагента) про те, що виконання такого замовлення може призвести до порушення вимог законодавства України, у тому числі до зловживання на ринках капіталу;

9) перед встановленням ділових відносин з клієнтом (контрагентом) повідомити його про те, що телефонні розмови та електронні повідомлення, які

призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення будуть записуватись інвестиційною фірмою за допомогою програмно-технічного комплексу та їх копії можуть бути надані клієнту (контрагенту) на його вимогу протягом п'яти років з дати створення запису;

10) у разі якщо взаємодія з клієнтами (контрагентами), яка призводить чи може призводити до укладання договору та/або отримання замовлення, відбулась під час особистої розмови працівника інвестиційної фірми з клієнтом (контрагентом) (їх представником), фіксувати таку взаємодію у формі письмового звіту, який узгоджується з клієнтом (контрагентом) у спосіб, визначений внутрішнім документом інвестиційної фірми;

11) здійснювати за допомогою засобів, які входять до програмно-технічного комплексу інвестиційної фірми, цілісну, неперервну фіксацію (в тому числі аудіо-та/або відеофіксацію) взаємодії з клієнтами (контрагентами) (їх представниками) та іншими учасниками ринків капіталу під час отримання, опрацювання та виконання замовлень клієнтів (контрагентів);

12) до моменту укладання договору з клієнтом (контрагентом) деталізовано та у зрозумілий для клієнта (контрагента) спосіб надати відповідну інформацію, як саме інвестиційна фірма виконуватиме його замовлення, та отримати попередню згоду клієнта (контрагента) з процедурами виконання замовлень. Така згода може бути надана під час укладання генерального договору між клієнтом (контрагентом) та інвестиційною фірмою;

13) у разі внесення змін до процедур виконання замовлень, передбачених внутрішніми документами інвестиційної фірми, невідкладно повідомляти про це клієнтів (контрагентів), у спосіб та терміни, визначені договором;

14) у випадках коли порядок виконання замовлень передбачає можливість виконання замовлень клієнтів поза організованим ринком капіталу, до моменту вчинення правочину(-ів) на виконання замовлення повідомити клієнта про таку можливість та отримати від нього дозвіл на вчинення правочину(-ів) поза організованим ринком капіталу у спосіб, визначений договором.

167. Інвестиційна фірма при отриманні від клієнта замовлення із зазначенням конкретних умов щодо вчинення відповідного правочину, у разі якщо інвестиційна фірма вбачає, що його виконання призведе або може призвести до порушення вимог законодавства, у тому числі до зловживання на ринках капіталу, повинна повідомити клієнта про це та отримати від нього підтвердження виконання такого замовлення чи відмову від його виконання.

Після отримання підтвердження від клієнта про виконання такого замовлення, інвестиційна фірма повинна забезпечити його виконання, крім випадків, передбачених пунктами 18 та 19 цих Вимог.

3.4. Вимоги до звітування перед клієнтом про виконання замовлень клієнта

168. Інвестиційна фірма після здійснення дій щодо виконання замовлення клієнта, зокрема, виставлення заявки на організованому ринку капіталу, крім випадків, коли здійснюється діяльність з управління портфелем фінансових інструментів, повинна:

1) негайно надавати клієнту з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії інформацію щодо стану виконання цього замовлення;

2) відправити клієнту повідомлення з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії, що підтверджує виконання замовлення, не пізніше наступного робочого дня з дня його виконання або, якщо підтвердження отримано інвестиційною фірмою від третьої сторони, не пізніше наступного робочого дня з дня отримання підтвердження від третьої сторони. Таке повідомлення не відправляється інвестиційною фірмою, якщо підтвердження буде містити ту ж інформацію, що й підтвердження, яке негайно надсилається клієнту іншою особою.

169. На вимогу клієнта інвестиційна фірма зобов'язана надати інформацію щодо стану виконання будь-якого укладеного з ним договору, наданого замовлення.

170. У випадку отримання замовлень клієнтів, що стосуються цінних паперів ІСІ, які виконуються періодично, інвестиційна фірма вчиняє дії, передбачені підпунктом 2 пункту 168 цих Вимог, у строки, визначені цим підпунктом, або не рідше ніж раз у шість місяців стосовно цих правочинів.

171. Повідомлення, зазначене в підпункті 2 пункту 168 цих Вимог, повинно містити таку інформацію:

- 1) реквізити інвестиційної фірми;
- 2) реквізити клієнта;

- 3) дату виконання замовлення;
- 4) час виконання замовлення (за необхідності);
- 5) тип замовлення;
- 6) реквізити місця вчинення правочину;
- 7) реквізити фінансового інструменту;
- 8) індикатор замовлення, а саме позначення «купити / продати»;
- 9) характер замовлення, якщо це не замовлення «купити / продати»;
- 10) класифікація фінансового інструменту;
- 11) кількість цінних паперів / тип базового активу та/або базового показника за деривативним контрактом;
- 12) ціна за одиницю цінного паперу / ціна базового активу та/або базового показника за деривативним контрактом;
- 13) загальна сума / ціна деривативного контракту;
- 14) обмінний курс, якщо правочин передбачає конвертацію валюти;
- 15) загальну суму заохочень та інших зборів і, якщо клієнт просить, деталізований опис, включаючи суму будь-якої націнки або зменшення ціни, застосованої у випадку, коли правочин був вчинений інвестиційною фірмою за власний рахунок, а інвестиційна фірма взяла на себе зобов'язання перед клієнтом виконати замовлення з метою отримання якомога кращого результату для клієнта;
- 16) обов'язки клієнта щодо розрахунків за правочином, включаючи термін оплати або поставки, а також відповідні реквізити рахунку, якщо ці відомості та обов'язки раніше не були повідомлені клієнту;
- 17) якщо контрагентом клієнта була сама інвестиційна фірма або будь-яка особа, що входить до однієї фінансової групи з інвестиційною фірмою, або інший

клієнт інвестиційної фірми – факт, що це відбулося, за винятком випадків, коли замовлення виконувалося через багатосторонню систему, що дозволяє вчинення правочинів на підставі анонімних заявок.

172. Якщо замовлення виконується у декілька етапів, інвестиційна фірма може надати клієнтові інформацію про ціну за одиницю цінного паперу / базового активу та/або базового показника за деривативним контрактом на кожному етапі виконання або середню ціну. Якщо надається середня ціна, інвестиційна фірма повинна надати клієнту інформацію про ціну на кожному етапі виконання за запитом.

173. Інвестиційна фірма може надавати клієнтам інформацію, зазначену в пункті 171 цих Вимог, використовуючи стандартизовані позначення, якщо така інформація містить пояснення використовуваних таких позначень.

174. Інвестиційна фірма, яка надає клієнтам послуги з управління портфелем фінансових інструментів, повинна надавати кожному такому клієнту періодичні звіти з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії про діяльність з управління портфелем фінансових інструментів, що здійснюється від імені цього клієнта, якщо такі звіти не надаються іншою особою.

175. Періодичні звіти, що надаються згідно з пунктом 174 цих Вимог, повинні забезпечувати справедливий і збалансований огляд діяльності, що здійснюється, і результатів управління портфелем фінансових інструментів клієнта протягом звітного періоду і включати таку інформацію:

1) реквізити інвестиційної фірми;

2) реквізити клієнта та його рахунку;

3) склад та оцінка портфеля, включаючи деталі кожного фінансового інструмента, його ринкової вартості або справедливої вартості, якщо ринкова вартість відсутня, а також залишок коштів на початку та наприкінці звітного періоду та показники результативності портфеля протягом звітного періоду;

4) загальну суму витрат, понесених протягом звітного періоду, що відображає загальну плату за послуги з управління та загальні витрати, пов'язані з

виконанням, включаючи заяву про те, що більш детальний опис буде надано за запитом;

5) порівняння результатів діяльності протягом періоду, охопленого звітом, з контрольним показником інвестиційної ефективності (якщо такий є), узгодженим між інвестиційною фірмою та клієнтом;

6) загальна сума дивідендів, відсотків та інших виплат, отриманих протягом звітного періоду по відношенню до портфеля клієнта;

7) інформацію про інші корпоративні дії, що надають права за фінансовими інструментами, що знаходяться в портфелі;

8) для кожного правочину, вчиненого протягом періоду, – інформацію, зазначену в підпунктах 3 – 13 пункту 171 цих Вимог.

176.Періодичні звіти, що надаються згідно з пунктом 175 цих Вимог, надаються один раз на три місяці, за винятком таких випадків:

1) якщо інвестиційна фірма надає своїм клієнтам доступ до засобів, які входять до програмно-технічного комплексу інвестиційної фірми та кваліфікуються як надійний засіб комунікації або надійний носій, де можна отримати доступ до актуальних оцінок портфеля клієнта і де клієнт може отримати доступ до інформації про активи клієнта, зазначеної в пункті 181 цих Вимог, за умови, що:

інвестиційна фірма має докази того, що клієнт отримав доступ до оцінки свого портфеля не менше одного разу протягом звітного кварталу або;

інвестиційною фірмою в кінці звітного кварталу визначеним у договорі каналом зв'язку направлено повідомлення до клієнта про необхідність ознайомлення з актуальною оцінкою його портфеля;

2) коли клієнт обирає отримувати інформацію про кожен вчинений правочин окремо;

3) якщо договір про управління, укладений між інвестиційною фірмою та клієнтом про надання послуг з управління портфелем фінансових інструментів, дозволяє використовувати портфель із залученням запозичених коштів. У такому випадку періодичні звіти повинні надаватися не рідше одного разу на місяць.

177. Інвестиційна фірма, яка надає послуги з управління портфелем фінансових інструментів, у випадках, коли клієнт обирає отримувати інформацію про кожен вчинений правочин окремо, повинні:

1) негайно після здійснення операції надавати клієнтові необхідну інформацію щодо операції з використанням надійного засобу комунікації та/або на надійному носії;

2) після вчинення правочину надіслати клієнтові повідомлення, визначене пунктом 171 цих Вимог, не пізніше кінця першого робочого дня, наступного за днем вчинення правочину, або, якщо підтвердження отримано інвестиційною фірмою від третьої сторони, не пізніше кінця першого робочого дня з дня отримання підтвердження від третьої сторони. Таке повідомлення не відправляється інвестиційною фірмою, якщо підтвердження буде містити ту ж інформацію, що й підтвердження, яке негайно надсилається клієнту іншою особою;

3) надавати періодичні звіти відповідно до пункту 175 цих Вимог не рідше одного разу на рік.

178. Інвестиційна фірма, що надає послуги з управління портфелем фінансових інструментів, повинна негайно інформувати клієнта, якщо загальна вартість портфеля, оцінена на початку кожного звітного періоду, падає на 10%, і потім на величину, кратну 10%, не пізніше кінця робочого дня, в який перевищено порогову величину, або у випадку, коли поріг перевищено у неробочий день, не пізніше закінчення наступного робочого дня.

179. Інвестиційна фірма, які здійснюють управління портфелем клієнта, який є непрофесійним, якщо такий портфель включає позиції за деривативними контрактами, фінансовими контрактами на різницю цін, маржинальними операціями або правочинами, за якими у клієнта виникають умовні зобов'язання, повинна негайно інформувати клієнта, якщо первісна вартість кожного фінансового інструменту зменшується на 10%, а потім на величини, кратні 10%. Звітування згідно з цим пунктом має здійснюватися по кожному такому інструменту, якщо інше не узгоджено з клієнтом, і має відбуватися не пізніше кінця робочого дня, в якому перевищено поріг, або у випадку, коли поріг перевищено у неробочий день, не пізніше закінчення наступного робочого дня.

180. Інвестиційна фірма, яка отримує на власний рахунок та розпоряджається активами клієнтів, надсилає, не рідше ніж один раз на квартал, кожному клієнтові, з яким укладено відповідний договір, звіти, передбачені пунктом 181 цих Вимог, з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії про активи клієнта, які перебувають на рахунках інвестиційної фірми, якщо така інформація не була надана в інших періодичних звітах. За бажанням клієнта інвестиційна фірма повинна надавати такі звіти частіше за додаткову плату.

181. Звіти про активи клієнта, повинні містити таку інформацію:

- 1) про всі активи клієнта, які знаходяться на рахунках інвестиційної фірми, станом на останню дату періоду, який охоплює цей звіт;
- 2) щодо коштів клієнта, які були предметом договорів позики;
- 3) щодо розміру доходів, що нараховуються клієнту внаслідок використання його грошових коштів, і підстави, на яких нараховуються ці виплати;
- 4) про активи, за якими виникають або можуть виникати обмеження у праві володіння, користування чи розпорядження, зокрема, у зв'язку з тим, що вони є предметом забезпечення;
- 5) про ринкову або справедливу вартість, якщо ринкова вартість відсутня, фінансових інструментів, включених до звіту, з зазначенням того факту, що відсутність ринкової ціни може свідчити про відсутність ліквідності.

182. У випадках, коли портфель клієнта включає кошти від одного або декількох правочинів, по яким не відбулись розрахунки, інформація, зазначена в підпункті 1 пункту 181 цих Вимог, може формуватися або на дату вчинення правочину, або на дату розрахунків за ним, за умови, що однаковий підхід застосовується послідовно до всієї такої інформації у звіті про активи клієнта.

183. Інформація про активи клієнта, зазначена в пункті 180 цих Вимог, не надається, якщо інвестиційна фірма надає своїм клієнтам доступ до засобів, які входять до програмно-технічного комплексу інвестиційної фірми та кваліфікуються як надійний засіб комунікації та/або надійний носій, де клієнт може отримати доступ до актуальних відомостей про свої активи, за умови що:

інвестиційна фірма має докази того, що клієнт звертався до цих відомостей протягом відповідного кварталу або;

інвестиційною фірмою, визначеним у договорі каналом зв'язку, направлено повідомлення до клієнта про необхідність ознайомлення з актуальними відомостями про свої активи.

184. Інвестиційна фірма, яка отримує на власний рахунок та розпоряджаються активами клієнтів, може включати звіти про активи клієнта, зазначені у пункті 180 цих Вимог, в періодичні відомості, які вони надають цьому клієнту відповідно до пунктів 174 – 176 цих Вимог.

4. Вимоги до політики і практики винагород та заохочень

185. Інвестиційна фірма повинна визначати у своїх внутрішніх документах та впроваджувати політику та практику винагород та заохочень, враховуючи інтереси усіх клієнтів, з метою забезпечення справедливого поводження з клієнтами та недопущення порушення їх інтересів практикою винагород та заохочень, прийнятою інвестиційною фірмою в короткостроковій, середньостроковій або довгостроковій перспективі.

186. Політика та практика винагород та заохочень повинні бути розроблені таким чином, щоб не створювати конфлікт інтересів або стимул, який може призвести до того, що відповідні особи нададуть перевагу власним інтересам або інтересам інвестиційної фірми, тим самим завдаючи шкоди будь-якому клієнту.

187. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб її політика та практика винагород та заохочень застосовувались до всіх відповідних осіб та інших осіб, які прямо чи опосередковано впливають на інвестиційні послуги, що надаються інвестиційною фірмою, та інших її дій незалежно від типу клієнтів в такий спосіб, щоб винагороди та заохочення могли попередити конфлікт інтересів, що спонукає їх діяти проти інтересів будь-якого клієнта інвестиційної фірми.

188. Інвестиційна фірма затверджує політику винагород та заохочень у порядку, передбаченому її внутрішніми документами, після проведення консультації з комплаєнс підрозділом (комплаєнс-офіцером) та відповідає за щоденну реалізацію політики винагород та заохочень та моніторинг комплаєнс ризиків, пов'язаних з цією політикою.

189. Політика винагород та заохочень не повинна винятково або переважно спиратися на кількісні комерційні показники інвестиційної фірми та має в повній мірі враховувати відповідні якісні показники, що відображають виконання

застосовуваних процедур, справедливе ставлення до клієнтів та якість послуг, що надаються клієнтам.

190. Баланс між постійними та змінними складовими винагород та заохочень повинен зберігатися постійно, щоб їх структура не створювала перевагу інтересів інвестиційної фірми чи її відповідних осіб над інтересами будь-якого клієнта.

191. Інвестиційна фірма не повинна приймати заохочень від третіх осіб, зокрема:

1) здійснювати продаж клієнту частини цінних паперів в ході розміщення в обмін на стягнення незвично високої комісійної винагороди або інших платежів за надані послуги або в обмін на отримання від цього клієнта незвично значних обсягів замовлень на надання послуг за стандартними тарифами;

2) здійснювати продаж цінних паперів в ході розміщення клієнту (потенційному клієнту) в обмін на отримання в минулому або в майбутньому замовлень на надання послуг цьому клієнту (потенційному клієнту) або юридичним особам, у яких такий клієнт (потенційний клієнт) здійснює управлінські функції.

5. Вимоги до розгляду скарг

192. Інвестиційна фірма повинна встановлювати у своїх внутрішніх документах, впроваджувати та підтримувати ефективні та прозорі процедури своєчасного реагування на скарги клієнтів або потенційних клієнтів. Порядок розгляду скарг клієнтів або потенційних клієнтів затверджується колегіальним виконавчим органом (особою, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу) або іншим уповноваженим органом управління інвестиційної фірми. Інвестиційна фірма повинні вести облік отриманих скарг та вжитих заходів щодо їх розгляду.

193. Порядок розгляду скарг клієнтів або потенційних клієнтів повинен надавати зрозумілу, точну та актуальну інформацію про процес обробки таких скарг та надання відповіді на них.

194. Інвестиційна фірма повинна публікувати на власному вебсайті інформацію про процедуру розгляду скарг. Така інформація повинна містити дані про процедури отримання та розгляду скарг та контактну інформацію відповідного підрозділу, який займається їх розглядом. Інформація повинна бути

надана клієнтам або потенційним клієнтам на їх вимогу або під час отримання інвестиційною фірмою скарги безкоштовно.

195. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб подання та розгляд скарги, а також отримання інформації про результати розгляду скарги, були безкоштовними для клієнтів та потенційних клієнтів інвестиційної фірми.

196. Інвестиційна фірма повинна створити структурний підрозділ або призначити окрему посадову особу, або визначити працівника, відповідального за розгляд скарг. Ця функція може бути покладена на підрозділ комплаєнсу (комплаєнс-менеджера) інвестиційної фірми.

197. Структурний підрозділ (окрема посадова особа) або працівник, відповідальний(-а) за розгляд скарг, під час розгляду скарги повинен(-на) спілкуватися зі скаржником чітко, простою та зрозумілою мовою, та відповідати на скаргу без необґрунтованої затримки.

198. Інвестиційна фірма повинна повідомляти про своє рішення стосовно скарги клієнтам або потенційним клієнтам не пізніше наступного робочого дня з дня його прийняття та повідомляти клієнтів або потенційних клієнтів про наявні у них варіанти дій, в тому числі про те, що прийняте за результатами розгляду скарги рішення може бути оскаржене згідно із законодавством. Структурний підрозділ (окрема посадова особа) або працівник, відповідальний(-а) за розгляд скарг, повинен(-на) аналізувати інформацію щодо надходження скарг та їх розгляд із визначенням будь-яких ризиків або порушень, які виникають чи можуть виникати і пов'язані з такими скаргами.

V. Особливості провадження окремих видів діяльності з торгівлі фінансовими інструментами та надання інвестиційних послуг

1. Вимоги щодо діяльності з управління портфелем фінансових інструментів

199. При наданні послуг з управління портфелем фінансових інструментів інвестиційною фірмою встановлюються у своїх внутрішніх документах методи оцінки ефективності та порівняння результатів управління з основними ринковими показниками, які базуються на інвестиційних цілях клієнта та видах фінансових інструментів, що передані в управління клієнтом, так, щоб дозволити клієнтові, якому надається послуга, оцінити роботу інвестиційної фірми.

200. Якщо інвестиційна фірма пропонує надавати клієнту або потенційному клієнту послуги з управління портфелем фінансових інструментів, вона надає їм, крім інформації, надання якої вимагається відповідно до цих Вимог, таку інформацію:

1) про метод та частоту оцінки фінансових інструментів, що перебувають в портфелі клієнта;

2) подробиці будь-якого делегування дискреційного управління всіма або частиною фінансових інструментів або коштів у портфелі клієнтів;

3) деталі ринкових показників, з якими буде порівнюватися ефективність управління клієнтським портфелем;

4) типи фінансових інструментів, які можуть бути включені до портфелю клієнтів, і типи правочинів, які можуть здійснюватися з такими інструментами, включаючи будь-які обмеження;

5) цілі управління, рівень прийнятного ризику під час використання менеджментом дискреційних повноважень і конкретні обмеження цих дискреційних повноважень.

Інформація, зазначена в підпунктах 4 та 5 цього пункту, повинна надаватися інвестиційною фірмою завчасно до надання послуг.

201. Підставою для передання активів клієнта в управління інвестиційній фірмі як управителю є оформлений відповідно до профільного законодавства договір про управління.

202. Фінансові інструменти передаються в управління з усією сукупністю засвідчених ними прав.

203. Установник управління та управитель мають право укласти між собою кілька договорів про управління, відповідно до одного з яких буде здійснюватися управління фінансовими інструментами, а відповідно до іншого – управління коштами для інвестування в фінансові інструменти.

204. Управитель під час виконання своїх зобов'язань за договорами про управління не має права укладати договори, за якими цей управитель одночасно представляє інтереси двох установників управління, крім договорів, що укладаються на організованому ринку капіталу.

205. Права та обов'язки управителя по управлінню переданих йому фінансових інструментів виникають з моменту їх отримання управителем або з моменту їх зарахування на рахунок у цінних паперах установника управління, керуючим якого (рахунку у цінних паперах) є управитель, або з моменту визначення управителя керуючим рахунком у цінних паперах установника управління, на якому (рахунку у цінних паперах) вже обліковуються цінні папери, що передаються в управління, або з моменту зарахування на рахунок установника управління, відкритого у третьої сторони (іноземної інвестиційної фірми).

206. Передання установником управління в управління коштів здійснюється у безготівковій формі шляхом видачі установником управління своєму обслуговуючому банку платіжного доручення про переказ відповідної суми коштів зі свого поточного рахунку на окремий поточний рахунок управителя або в інший спосіб, визначений договором про управління. Моментом отримання коштів управителем вважається момент їх зарахування на окремий поточний рахунок управителя або інший момент відповідно до визначеного договором про управління способу передання коштів в управління.

207. Установник управління може призначити управителя розпорядником рахунку у банку, що вже відкрито на його ім'я. Моментом отримання коштів управителем вважається момент їх зарахування на цей рахунок з іншого рахунку установника управління або день, в який банк визнав управителя розпорядником цього рахунку, якщо на ньому вже є кошти.

208. Фінансові інструменти, які придбаваються управителем у власність установника управління в процесі виконання договору про управління, є об'єктами управління з моменту набуття установником управління прав на них. При цьому додаткові договори до договору про управління між установником управління та управителем щодо передання таких цінних паперів та інших фінансових інструментів в управління не укладаються.

209. Якщо договором про управління передбачено, що коштами для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти будуть кошти, отримані управителем в процесі виконання договору про управління (як дохід за цими фінансовими інструментами, дохід від продажу цих фінансових інструментів), то права і обов'язки сторін щодо управління коштами для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти виникають лише з моменту отримання управителем таких коштів.

210. Кошти, набуті управителем у власність установника управління в процесі виконання договору про управління, є об'єктом управління з моменту

отримання їх управителем. При цьому додаткові договори між установником управління та управителем про передання таких коштів не укладаються.

211. Відповідно до умов, передбачених договором про управління, а також законодавством, управитель, який отримав в управління фінансові інструменти, самостійно та від свого імені реалізовує всі права, засвідчені цими фінансовими інструментами.

212. Кошти, що знаходяться в управлінні управителя, призначені для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти в інтересах установника управління або визначених ним третіх осіб.

213. Емісійні цінні папери, щодо яких здійснюється управління та які існують у електронній формі, мають обліковуватися на рахунку в цінних паперах установника управління у депозитарній установі, або на рахунку установника управління, відкритого у третьої сторони (іноземної інвестиційної фірми). Управитель є керуючим цього рахунку в цінних паперах (рахунку установника управління, відкритого у третьої сторони (іноземної інвестиційної фірми)). Повноваження та обов'язки управителя як керуючого рахунком у цінних паперах установника управління визначаються договором про управління.

214. Зберігання фінансових інструментів або коштів установника управління можливо третьою стороною (іноземною інвестиційною фірмою) від імені управителя, про що установник управління повідомляється управителем.

215. Інвестиційна фірма, яка провадить діяльність з управління портфелем фінансових інструментів, може надавати консультаційні послуги установнику управління щодо емісії, обігу та обліку цінних паперів, щодо прав та обов'язків емітента, інвестора та/або особи, яка видала неемісійний цінний папір, щодо обігу та обліку інших фінансових інструментів, а також щодо здійснення фінансових інвестицій у зазначені цінні папери та інші фінансові інструменти.

216. Під час провадження діяльності з управління портфелем фінансових інструментів відповідно до договору про управління, на додаток до обмежень діяльності інвестиційної фірми, передбачених цими Вимогами, управитель не має права здійснювати такі операції:

1) придбавати за рахунок коштів установника управління, що знаходяться у його управлінні, фінансові інструменти, власником яких є сама інвестиційна фірма;

2) відчужувати фінансові інструменти установника управління, що знаходяться в його управлінні, у свою власність, у власність споріднених або афілійованих осіб інвестиційної фірми;

3) придбавати за рахунок коштів установника управління, що знаходяться в його управлінні, фінансові інструменти, емітентом яких є його учасник або інша пов'язана особа;

4) придбавати за рахунок коштів установника управління, що знаходяться в його управлінні, фінансові інструменти емітентів, що знаходяться в процесі припинення, у тому числі відповідно до законодавства про банкрутство, якщо інформація про це була оприлюднена відповідно до законодавства;

5) відчужувати фінансові інструменти установника управління, що знаходяться в його управлінні, з відстрочкою платежу більше ніж на 10 календарних днів, якщо інше не передбачено договором про управління;

6) надавати в заставу фінансові інструменти, що знаходяться в його управлінні, як забезпечення виконання власних зобов'язань, зобов'язань своїх учасників та інших осіб (крім установника управління);

7) передавати управління фінансовими інструментами та коштами установника управління третій особі;

8) передавати кошти, що знаходяться в його управлінні, на користь третіх осіб або вносити зазначені кошти на рахунок (рахунки), розпорядником якого (яких) визначено третю особу (осіб), крім випадків, передбачених договором управління;

9) укладати за рахунок коштів, що знаходяться в його управлінні, договори страхування (придбавати страхові поліси), отримувачами відшкодування за яким визначені треті особи.

217. Управитель, в управлінні якого знаходяться фінансові інструменти власного випуску, не має права відчужувати, обмінювати такі фінансові інструменти, передавати у заставу такі фінансові інструменти з метою забезпечення виконання власних зобов'язань, зобов'язань будь-яких інших осіб (за винятком зобов'язань, які виникли у зв'язку з виконанням управителем відповідного договору про управління).

2. Вимоги до андеррайтингу

218. Інвестиційна фірма, яка надає клієнтам інвестиційні послуги з андеррайтингу або розміщення (з або без надання гарантії), а також інвестиційні фірми, які надають клієнтам додаткові послуги, передбачені пунктом 3 частини другої статті 44 Закону, зобов'язані, до прийняття на себе обов'язків щодо розміщення цінних паперів в межах надання таких послуг, повідомити емітента або оферента, який є клієнтом (потенційним клієнтом) інвестиційної фірми, про:

- 1) варіанти фінансування, які може запропонувати інвестиційна фірма, та трансакційні витрати, пов'язані з кожним варіантом;
- 2) процедуру та строки визначення ціни цінних паперів, що пропонується відчужити;
- 3) стратегії хеджування ризиків, які використовуються, в тому числі як такі стратегії можуть позначитися на інтересах емітента (оферента);
- 4) ціну цінних паперів, які пропонується відчужити, та її зміни;
- 5) процедуру та строки відчуження цінних паперів першим власникам;
- 6) відомості про потенційних інвесторів, яким інвестиційна фірма збирається відчужити цінні папери;
- 7) структурні підрозділи інвестиційної фірми, у яких працюють особи, що будуть відповідати за визначення ціни та відчуження цінних паперів;
- 8) механізми, які використовуються інвестиційною фірмою для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, який може виникнути, якщо відчуження цінних паперів буде здійснюватися клієнтам інвестиційної фірми або інвесторам, контакти яких має інвестиційна фірма.

219. Інвестиційна фірма повинна запровадити централізовані механізми для ідентифікації та фіксації всіх інвестиційних послуг з андеррайтингу або розміщення (з або без надання гарантії), які надаються інвестиційною фірмою, в тому числі дату, коли інвестиційна фірма отримала інформацію про потенційне надання послуг з андеррайтингу або розміщення (з або без надання гарантії). Інвестиційна фірма повинна ідентифікувати конфлікти інтересів, які виникають з іншої діяльності, яку провадить інвестиційна фірма, або юридичні особи, що входять до тієї ж групи компаній, що й інвестиційна фірма, та запровадити належні механізми для врегулювання таких конфліктів інтересів. Якщо

інвестиційна фірма не може врегулювати такий конфлікт інтересів шляхом запровадження належних процедур, інвестиційна фірма повинна відмовитись від надання послуг з андеррайтингу або розміщення (з або без надання гарантії).

220. Інвестиційна фірма повинна запровадити та підтримувати механізми, спрямовані на недопущення того, щоб рекомендації щодо розподілу цінних паперів серед інвесторів в ході розміщення здійснювалися з урахуванням відносин інвестиційної фірми з іншими клієнтами (потенційними клієнтами) або іншими третіми особами на шкоду інтересам емітента (оферента).

221. Інвестиційна фірма, яка, крім послуг з андеррайтингу або розміщення (з або без надання гарантії), також провадить брокерську діяльність або здійснює інвестиційні дослідження, повинна запровадити належні механізми контролю для врегулювання будь-яких потенційних конфліктів інтересів, які можуть виникати у зв'язку з провадженням таких видів діяльності та між різними клієнтами інвестиційної фірми, що отримують такі послуги.

222. Інвестиційна фірма повинна запровадити процедури та механізми, які забезпечують запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у зв'язку з можливим завищенням або заниженням ціни цінних паперів або залученням відповідних осіб до визначення ціни цінних паперів. Такі процедури та механізми повинні щонайменше забезпечувати:

1) щоб ціна цінних паперів не встановлювалась виходячи з інтересів інших клієнтів інвестиційної фірми або самої інвестиційної фірми, які суперечать інтересам емітента (оферента);

2) запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, який виникає у ситуації, коли особи, які надають інвестиційні послуги клієнтам інвестиційної фірми, що є потенційними інвесторами у фінансові інструменти, безпосередньо беруть участь у визначенні їх ціни.

223. Інвестиційна фірма повинна запровадити та підтримувати внутрішні процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, що виникає, коли особи, що безпосередньо залучені до надання послуг клієнтам інвестиційної фірми, які є потенційними інвесторами у фінансові інструменти, залучені також до прийняття рішень про рекомендації емітенту (оференту) щодо розподілу цінних паперів серед інвесторів при їх розміщенні.

З цією метою інвестиційна фірма повинна:

1) розробити та затвердити критерії, з урахуванням яких будуть надаватися рекомендації емітентам (оферентам) щодо розподілу цінних паперів між інвесторами в ході їх розміщення. Такі критерії повинні бути надані для ознайомлення емітенту (оференту) до початку надання інвестиційною фірмою послуг з андеррайтингу або розміщення (з або без надання гарантії);

2) залучати емітента (оферента) до розробки рекомендацій щодо розподілу цінних паперів серед інвесторів в ході розміщення для того, щоб якомога краще врахувати інтереси та цілі емітента (оферента). Інвестиційна фірма повинна отримати згоду емітента (оферента) на пропонований розподіл цінних паперів в ході розміщення серед різних категорій інвесторів.

224. Інвестиційна фірма повинна запровадити процедури та механізми для виявлення та врегулювання конфліктів інтересів, які виникають у зв'язку з наданням інвестиційною фірмою послуг, пов'язаних з придбанням цінних паперів в ході розміщення, якщо інвестиційна фірма отримує будь-які комісійні винагороди або будь-які заохочення за розміщення таких цінних паперів.

Будь-які такі комісійні винагороди та інші заохочення, які отримує інвестиційна фірма, повинні відповідати Закону та цим Вимогам, а процедури, спрямовані на запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у зв'язку з отриманням таких комісійних винагород та інших заохочень повинні бути описані в політиці інвестиційної фірми щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

225. Інвестиційна фірма, яка розміщує серед своїх клієнтів цінні папери, емітентом (оферентом) яких є сама інвестиційна фірма або юридичні особи, що входять до тієї ж групи компаній, що й інвестиційна фірма, повинна запровадити та підтримувати ефективні механізми для виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, який виникає у зв'язку з цим. Такі механізми повинні включати можливість відмови від надання послуг клієнтам у випадках, коли конфлікти інтересів неможливо врегулювати таким чином, щоб уникнути завдання шкоди інтересам клієнтів.

226. Якщо інвестиційна фірма або особи, які входять до тієї ж групи компаній, що й інвестиційна фірма, раніше надавали кредити або позики емітенту (оференту), які можуть бути погашені за рахунок надходжень від випуску цінних паперів, інвестиційна фірма повинна запровадити процедури та механізми для запобігання виникненню та врегулювання конфліктів інтересів, які можуть виникати у зв'язку з цим.

227. У випадку, якщо процедури та механізми, зазначені у цій главі, виявляться недостатніми для того, щоб усунути ризик завдання шкоди інтересам емітента (оферента), інвестиційна фірма повинна розкрити емітенту (оференту) інформацію про конфлікт інтересів, що виникає у зв'язку з інтересами інвестиційної фірми (осіб, що входять до тієї ж групи компаній, що й інвестиційна фірма) як кредитора(-ів) (позикодавця(-ів)) емітента (оферента) та обов'язками інвестиційної фірми, пов'язаними з підготовкою до розміщення цінних паперів.

228. Політика інвестиційної фірми щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів повинна передбачати розкриття інформації про фінансовий стан емітента (оферента) учасникам групи компаній, які виступають кредиторами (позикодавцями) емітента (оферента), за умови, що це не порушує політику конфіденційності, запроваджену інвестиційною фірмою з метою захисту інтересів клієнта.

229. Інвестиційна фірма повинна вести облік замовлень, отриманих від клієнтів, щодо придбання цінних паперів в процесі розміщення з зазначенням змісту та часу отримання таких замовлень. Інвестиційна фірма, зокрема, зобов'язана фіксувати всі рішення щодо розподілу цінних паперів серед інвесторів в ході розміщення таким чином, щоб можна було звірити рух коштів та цінних паперів на рахунках емітента (оферента) з замовленнями, отриманими інвестиційною фірмою. Такі записи повинні бути достатніми, щоб дозволити інвестиційній фірмі обґрунтувати остаточний розподіл розміщених цінних паперів між інвесторами.

3. Вимоги щодо надання інвестиційних порад

230. Інвестиційна порада повинна надаватись інвестиційною фірмою як така, що підходить для конкретного клієнта, або повинна базуватися на розгляді особливостей цього клієнта і повинна містити рекомендацію вчинити одну з таких дій:

1) купити, продати, прийняти участь у розміщенні, обміняти, викупити, тримати або рекомендувати себе як андеррайтера певного фінансового інструменту;

2) скористатися або ні будь-яким правом, наданим конкретним фінансовим інструментом, купити або продати, прийняти участь у розміщенні, обміняти або пред'явити до викупу / погашення фінансовий інструмент.

231. Інвестиційна порада не вважається особистою порадою, якщо вона надається широкому колу осіб.

232. Інвестиційна фірма повинна пояснити клієнту чи кваліфікуються її інвестиційні поради, як незалежні або не незалежні, і чому саме так, а також тип і характер обмежень, які застосовуються, включаючи, у випадках надання інвестиційних порад на незалежній основі, заборону на отримання і збереження будь-яких заохочень.

233. Якщо порада пропонується або надається одному і тому ж клієнту як на незалежній, так і на не незалежній основі, інвестиційна фірма повинна пояснити особливості обох послуг, щоб дозволити клієнту зрозуміти відмінності між ними та не видавати себе за незалежного інвестиційного консультанта для обох послуг. Інвестиційна фірма не повинна надавати невідповідно більшу перевагу незалежним інвестиційним порадам в порівнянні з не незалежними інвестиційними порадами.

234. Інвестиційна фірма повинна при наданні інвестиційних порад на незалежній або не незалежній основі, пояснити клієнтові спектр фінансових інструментів, які вони рекомендують, включаючи відносини інвестиційної фірми з постачальниками фінансових інструментів.

235. Інвестиційна фірма повинна при наданні інвестиційних порад надати клієнту:

опис фінансових інструментів, що розглядаються, їх емітентів, осіб, що їх видали, або сторін строкових контрактів, що аналізуються за кожним видом фінансового інструменту відповідно до обсягу послуги;

фактори такі як ризики, витрати та складність фінансових інструментів, що враховуються у процесі відбору фінансового інструменту, і використовуються інвестиційною фірмою, щоб рекомендувати фінансові інструменти.

236. Коли перелік фінансових інструментів, що оцінюються інвестиційною фірмою, яка надає інвестиційну пораду на незалежній основі, включає власні фінансові інструменти інвестиційної фірми або ті, що емітовані або видані особами, що мають зв'язки або будь-які інші юридичні або економічні відносини з інвестиційною фірмою, а також з іншими постачальниками фінансових інструментів, які не поєднані або не пов'язані між собою, інвестиційна фірма повинна відрізнити для кожного типу фінансового інструменту перелік фінансових інструментів, що були емітовані або видані суб'єктами, які не мають жодних зв'язків з інвестиційною фірмою.

237. Інвестиційна фірма, яка надає періодичну оцінку відповідності й доречності порад, повинні розкривати таку інформацію:

- 1) частоту та обсяг періодичної оцінки придатності та умови, які викликають таку оцінку;
- 2) ступінь повторної оцінки, якій підлягає раніше зібрана інформація;
- 3) спосіб, у який оновлена рекомендація буде повідомлена клієнту.

238. Інвестиційна фірма, яка надає інвестиційну пораду на незалежній основі, повинна визначити у своїх внутрішніх документах та впровадити процес відбору фінансових інструментів, щоб оцінити та порівняти достатній спектр фінансових інструментів, доступних на ринках капіталу.

З цією метою інвестиційна фірма оцінює перелік фінансових інструментів, наявних на ринках капіталу, що має бути достатньо різноманітним за видами інструментів та їх постачальниками для того, щоб інвестиційні цілі клієнта можна було належним чином задовольнити, та не обмежується фінансовими інструментами, випущеними або наданими:

- 1) самою інвестиційною фірмою або суб'єктами, які мають зв'язки з нею;
- 2) іншими суб'єктами, з якими інвестиційна фірма має юридичні або економічні відносини, зокрема договірні відносини, які можуть спричинити ризик завдання шкоди незалежній основі наданої поради.

239. Інвестиційна фірма не повинна приймати і утримувати заохочення, сплачені чи надані третьою особою чи особою, діючою від імені третьої особи, стосовно надання клієнтам інвестиційної поради на незалежній основі.

240. Процес відбору фінансових інструментів для надання інвестиційних порад на незалежній основі повинен включати наступні елементи:

- 1) кількість та різноманітність фінансових інструментів, що розглядаються, пропорційна масштабу послуг з інвестиційного консультування, що надаються незалежним інвестиційним консультантом;
- 2) кількість та різноманітність фінансових інструментів, що розглядаються, адекватно репрезентує доступні на ринку фінансові інструменти;

3) кількість фінансових інструментів, емітованих самою інвестиційною фірмою або особами, пов'язаними з нею, пропорційна загальній кількості розглянутих фінансових інструментів;

4) критерії вибору різних фінансових інструментів повинні включати всі відповідні аспекти, такі як ризики, витрати та складність, особливості клієнтів інвестиційної фірми, а також повинні гарантувати, що вибір інструментів, які можуть бути рекомендовані, не є упередженим.

241. Інвестиційна фірма, яка надає інвестиційні поради на незалежній основі та орієнтована на певний перелік фінансових інструментів, повинна:

1) залучати клієнтів, які надають перевагу такому переліку фінансових інструментів;

2) вимагати від клієнтів вказати, що вони зацікавлені тільки в інвестуванні в зазначений перелік фінансових інструментів;

3) гарантувати до надання інвестиційної послуги, що послуги інвестиційної фірми підходять для кожного нового клієнта на підставі того, що особливості її професійної діяльності відповідають потребам і цілям клієнта, а також переліку фінансових інструментів, які підходять для клієнта. У разі неможливості надати таку гарантію, інвестиційна фірма повинна відмовитись від надання такої послуги клієнту.

242. Інвестиційна фірма, що надає інвестиційні поради як на незалежній основі, так і на не незалежній основі, повинна виконувати наступні зобов'язання:

1) завчасно перед наданням інвестиційної поради проінформувати своїх клієнтів з використанням надійних засобів комунікації та/або на надійному носії: чи буде її порада незалежною або не незалежною;

чи оснований порада на широкому або на більш обмеженому аналізі різних видів фінансових інструментів, і, зокрема, чи обмежено цей перелік фінансових інструментів, випущених або виданих суб'єктами, які мають зв'язки з інвестиційною фірмою або інші юридичні чи економічні відносини, наприклад договірні, які можуть спричиняти ризик завдання шкоди незалежній основі наданої поради;

чи провадитиме інвестиційна фірма для клієнта періодичну оцінку відповідності фінансових інструментів, рекомендованих цьому клієнтові;

2) позиціонувати себе як незалежного консультанта для послуг, для яких інвестиційна фірма надає інвестиційні поради на незалежній основі;

3) мати адекватні організаційні вимоги та заходи контролю, які мають забезпечити функціональне розділення послуг і консультантів обох типів і унеможливити сумніви клієнта щодо типу послуги яку він отримує, а також що клієнту надається тип поради, що підходить саме для нього. Інвестиційна фірма не повинна дозволяти надавати одній фізичній особі незалежні та не незалежні інвестиційні поради.

4. Вимоги до проведення інвестиційних досліджень та інвестиційної рекомендації, що пропонує інвестиційну стратегію

243. Інвестиційна фірма, яка готує або організовує підготовку інвестиційного дослідження, яке призначається для розповсюдження або в подальшому буде розповсюджене серед клієнтів інвестиційної фірми або громадськості, повинна вжити всіх заходів, щоб обов'язки або ділові інтереси фінансових аналітиків, які беруть участь у підготовці інвестиційного дослідження, та інших відповідних осіб, не могли суперечити інтересам осіб, серед яких розповсюджуватиметься інвестиційне дослідження.

244. Вимоги, передбачені пунктом 243 цих Вимог, застосовуються щодо: інформації, яку готують та розповсюджують інвестиційні фірми та яка прямо або опосередковано містить рекомендацію або пропозицію щодо інвестиційної стратегії, що прямо або опосередковано стосується одного або декількох фінансових інструментів або осіб, що їх випустили (видали) чи пропонують до укладення (придбання) (включаючи будь-яке судження щодо поточної або майбутньої вартості або ціни таких інструментів), якщо при цьому така інформація не відповідає вимогам, передбаченим для інвестиційних досліджень; маркетингових повідомлень (інвестиційних рекомендацій, які не відповідають умовам, передбаченим для інвестиційних досліджень, які інвестиційні фірми готують, розповсюджують та повинні визначати як маркетингове повідомлення).

245. Інвестиційна фірма повинна забезпечити, щоб будь-яка інвестиційна рекомендація містила помітне твердження про те (у разі усної рекомендації наголошувала на тому), що вона не підготовлена відповідно до вимог законодавства, спрямованих на сприяння незалежності інвестиційних досліджень і що на неї не поширюються жодні обмеження щодо вчинення правочинів перед її оприлюдненням.

246. Інвестиційна фірма, яка розробляє або поширює інвестиційні рекомендації чи іншу інформацію, що рекомендує або пропонує інвестиційну стратегію, повинна вжити необхідних заходів для забезпечення об'єктивного представлення такої інформації, а також розкрити інформацію про власні інтереси або зазначити про наявність конфлікту інтересів, що пов'язані з фінансовими інструментами, яких стосується така інформація.

247. Інвестиційна фірма, яка готує або організовує підготовку інвестиційного дослідження, повинна мати механізми, призначені для виконання таких умов:

1) фінансові аналітики та інші відповідні особи не можуть укладати особисті угоди чи вчиняти інші правочини (крім як при виконанні функцій маркет-мейкерів згідно законодавства або при виконанні розпорядження клієнта, наданого за самотійною ініціативою такого клієнта, в інтересах будь-якої іншої особи, включаючи іншу інвестиційну фірму) щодо фінансових інструментів, яких стосується інвестиційне дослідження, або будь-яких пов'язаних фінансових інструментів, виходячи з розуміння про імовірний строк підготовки та/або зміст інвестиційного дослідження, яке не є публічно доступним або доступним клієнтам і зміст якого не є очевидним з інформації, яка є доступною, поки особи, серед яких розповсюджуватиметься це інвестиційне дослідження, не матимуть достатньої можливості діяти відповідно до такого дослідження;

2) в обставинах, не зазначених у підпункті 1 цього пункту, фінансові аналітики та будь-які інші відповідні особи, що беруть участь у підготовці інвестиційного дослідження, не повинні укладати особисті угоди щодо фінансових інструментів, яких стосується інвестиційне дослідження або будь-яких пов'язаних фінансових інструментів, всупереч цим рекомендаціям, окрім виняткових обставин за умови попереднього схвалення юридичним підрозділом чи комплаєнс підрозділом інвестиційної фірми;

3) фінансові аналітики, що беруть участь у підготовці інвестиційних досліджень, мають знаходитись окремо від інших відповідних осіб, обов'язки або ділові інтереси яких можуть суперечити інтересам осіб, серед яких розповсюджуватиметься інвестиційне дослідження, або, якщо це не співмірно з розміром інвестиційної фірми, характером (видом), масштабом та складністю її професійної діяльності, створено та впроваджено відповідні альтернативні інформаційні бар'єри;

4) інвестиційна фірма, фінансові аналітики та інші відповідні особи, які беруть участь у підготовці інвестиційного дослідження, не приймають будь-яких

заохочень з боку тих, хто має істотний інтерес до предмету інвестиційного дослідження;

5) інвестиційна фірма, фінансові аналітики та інші відповідні особи, які беруть участь у підготовці інвестиційного дослідження, не можуть обіцяти емітентам сприятливого для них дослідження;

6) до розповсюдження інвестиційного дослідження емітенти, відповідні особи, крім фінансових аналітиків, та будь-які інші особи не мають права переглядати проєкт інвестиційного дослідження з метою перевірки фактів, висловлених у цьому дослідженні, або з будь-якою іншою метою, крім перевірки дотримання юридичних зобов'язань інвестиційної фірми, якщо проєкт містить інвестиційну рекомендацію або рекомендовану ціну на фінансовий інструмент.

Для цілей цього пункту фінансові інструменти є пов'язаними, якщо зміна цін на один фінансовий інструмент значною мірою впливає на ціну іншого фінансового інструмента (наприклад, пов'язаними фінансовими інструментами є деривативний контракт та фінансовий інструмент, який є базовим активом деривативного контракту або на ціні якого базується значення базового показника деривативного контракту).

248. Інвестиційна фірма, яка поширює інвестиційне дослідження, підготовлене іншою особою для широкого загалу або для клієнтів, звільняються від виконання вимог пункту 243 цих Вимог, якщо виконуються такі умови:

1) особа, яка проводить інвестиційне дослідження, не є членом групи, до якої належить інвестиційна фірма;

2) інвестиційна фірма суттєво не змінює рекомендації в рамках інвестиційного дослідження;

3) інвестиційна фірма не представляє інвестиційне дослідження як таке, що було підготовлене нею;

4) інвестиційна фірма перевіряє, щоб на особу, що проводить інвестиційне дослідження, поширювалися вимоги, еквівалентні вимогам, передбачені цими Вимогами, у зв'язку з підготовкою цього дослідження, або встановлює політику та процедури, які визначають такі вимоги.

5. Вимоги до маркет – мейкерів

249. Для реалізації стратегії маркет-мейкера інвестиційна фірма повинна укласти договір про виконання функцій маркет-мейкера щодо фінансового інструменту (фінансових інструментів) з оператором регульованого ринку у випадках та на умовах, встановлених Положенням щодо здійснення професійної діяльності з організації торгівлі фінансовими інструментами, затвердженим НКЦПФР (далі – Положення щодо організації торгівлі фінансовими інструментами), та визначених внутрішніми документами оператора організованого ринку капіталу.

250. Інвестиційна фірма може також укласти договори про виконання функцій маркет-мейкера з оператором БТМ та/або з емітентом відповідного фінансового інструменту.

251. У випадку укладення договору про виконання функцій маркет-мейкера з оператором БТМ такий договір укладається на умовах, визначених Положенням щодо організації торгівлі фінансовими інструментами та внутрішніми документами оператора організованого ринку капіталу.

6. Вимоги до маржинальних операцій

252. Маржинальні операції здійснюються на організованих ринках капіталу. Інвестиційна фірма має право виконувати замовлення клієнтів при здійсненні маржинальних операцій шляхом купівлі та/або продажу тільки тих фінансових інструментів, що допущені до торгів на організованому ринку капіталу.

253. Інвестиційна фірма має право здійснювати маржинальні операції за умови:

1) надання клієнтом у забезпечення фінансових інструментів, що належать клієнту та/або придбаваються інвестиційною фірмою для клієнта;

2) надання клієнтом у забезпечення коштів, що належать клієнту та/або отримані інвестиційною фірмою для клієнта.

254. Інвестиційна фірма, яка здійснює маржинальні операції, повинна:

1) розробити застереження про ризики, які можуть виникнути внаслідок здійснення маржинальних операцій, та ознайомити усіх клієнтів, в інтересах яких інвестиційною фірмою здійснюються такі операції, з інформацією про зазначені ризики;

2) призначити відповідальну особу, до обов'язків якої належить контроль за ризиками, що можуть виникати під час здійснення маржинальних операцій, та забезпечення інформаційної взаємодії з усіма клієнтами, в інтересах яких інвестиційною фірмою здійснюються такі операції;

3) забезпечити автоматизовану систему розрахунку рівня маржі та заборгованості клієнта перед інвестиційною фірмою, контроль відповідності рівня маржі та нормативів R1 та R2, передбачених пунктом 275 цих Вимог, використовуючи засоби програмно-технічного комплексу у режимі онлайн.

255. При здійсненні маржинальних операцій інвестиційна фірма за умови, якщо це передбачено генеральним договором:

1) здійснює виконання (розрахунки) зобов'язань за правочинами щодо фінансових інструментів, вчиненими / деривативними контрактами, укладеними, на підставі замовлень клієнта, за умови подальшого врегулювання (виконання) клієнтом зобов'язань перед інвестиційною фірмою згідно з умовами генерального договору;

2) має право розпоряджатися коштами клієнта з метою придбання фінансових інструментів у розмірі, достатньому для проведення розрахунків за зобов'язаннями клієнта перед інвестиційною фірмою;

3) має право продати (продавати) фінансові інструменти, облік яких ведеться у внутрішньому обліку інвестиційної фірми на рахунку клієнта, в обсязі, достатньому для виконання клієнтом його зобов'язань перед інвестиційною фірмою.

256. Як забезпечення виконання зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою можуть використовуватись кошти та фінансові інструменти, що належать клієнту, а також кошти та фінансові інструменти, що мають бути отримані (придбані) клієнтом унаслідок здійснення інвестиційною фірмою в інтересах клієнта маржинальних операцій.

257. Види забезпечення виконання зобов'язань, які виникають у клієнта перед інвестиційною фірмою, визначаються з урахуванням норм, установлених Цивільним кодексом України.

258. Інвестиційна фірма повинна передбачити у своїх внутрішніх документах та забезпечити:

1) облік розміру зобов'язань кожного клієнта, що виникають унаслідок здійснення інвестиційною фірмою маржинальних операцій;

2) облік направлених клієнту вимог про внесення коштів та/або фінансових інструментів, наданих інвестиційною фірмою, у розмірі, достатньому для збільшення рівня маржі до граничного;

3) облік договорів з продажу інвестиційною фірмою фінансових інструментів, що були використані як забезпечення, а також договорів з купівлі інвестиційною фірмою фінансових інструментів за рахунок коштів клієнта, що використані як забезпечення виконання зобов'язань клієнта, з метою звернення інвестиційною фірмою стягнення на кошти та/або фінансові інструменти клієнта, що є забезпеченням виконання зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою.

259. Продаж інвестиційною фірмою фінансових інструментів, що складають забезпечення виконання зобов'язань клієнта, а також купівля інвестиційною фірмою фінансових інструментів за рахунок коштів клієнтів, що складають забезпечення виконання зобов'язань клієнта, з метою звернення інвестиційною фірмою стягнення на кошти та/або фінансові інструменти клієнта, що є забезпеченням виконання зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою, здійснюються на організованому ринку капіталу.

260. Фінансові інструменти, які можуть бути предметом маржинальних операцій на організованому ринку капіталу, визначаються інвестиційною фірмою.

Не можуть бути предметом маржинальних операцій облігації, строк погашення яких настає протягом строку виконання зобов'язань за такими операціями, та фінансові інструменти, що перебувають у клієнта на підставі договору репо.

261. Як забезпечення при здійсненні маржинальних операцій можуть виступати лише фінансові інструменти, які допущені до торгів хоча б на одному організованому ринку капіталу.

262. Інвестиційна фірма має право в договорі з клієнтом визначити перелік фінансових інструментів, які вона може приймати як забезпечення при здійсненні маржинальних операцій. Інвестиційна фірма зобов'язана повідомити клієнта про зміни у переліку фінансових інструментів, а також про наслідки таких змін у терміни та в порядку, передбаченими в договорі з клієнтом.

263. У випадках, передбачених пунктом 265 цих Вимог, інвестиційна фірма розраховує рівень маржі.

Рівень маржі розраховується за формулою:

$$PM = \frac{СКК + ВЦП - ЗК}{СКК + ВЦП} \times 100\%,$$

де:

PM – рівень маржі;

СКК – сума коштів клієнта, що обліковуються на рахунку клієнта в системі внутрішнього обліку інвестиційної фірми, а також коштів, що повинні бути зараховані на рахунок клієнта, мінус кошти, що повинні бути сплачені за правочинами, раніше вчиненими в інтересах клієнта (у тому числі кошти, які повинні бути зараховані або сплачені у зв'язку зі сплатою варіаційної маржі за деривативними контрактами);

ВЦП – ринкова вартість фінансових інструментів клієнта з урахуванням дисконту, який інвестиційна фірма може встановити для кожного фінансового інструмента, який обліковується на рахунку клієнта в системі внутрішнього обліку інвестиційної фірми, а також ринкова вартість фінансових інструментів, що мають бути зараховані на рахунок клієнта, за мінусом ринкової вартості фінансових інструментів, які повинні бути списані з рахунку клієнта за вчиненими раніше правочинами в інтересах клієнта;

ЗК – грошовий еквівалент зобов'язань (у тому числі зі сплати варіаційної маржі), що виникли в результаті здійснення інвестиційною фірмою маржинальних операцій в інтересах клієнта, для виконання (розрахунків) за якими у клієнта недостатньо коштів та/або фінансових інструментів.

264. Рівень маржі розраховується інвестиційною фірмою з урахуванням усіх заявок клієнта, надісланих для цього клієнта на організованому ринку капіталу, але не виконаних, а також всіх правочинів відповідного клієнта, що вчинені для цього клієнта та не виконані до моменту розрахунку рівня маржі (у тому числі деривативних контрактів, що були укладені, але поставка та/або розрахунки по яким ще не були здійснені).

265. З метою управління ризиками за маржинальними операціями інвестиційна фірма розраховує рівень маржі стосовно клієнта з використанням програмно-технічного комплексу у режимі онлайн, зокрема:

1) при вчиненні правочину щодо купівлі-продажу фінансових інструментів (укладенні деривативного контракту) в інтересах клієнта;

2) при вчиненні правочину щодо фінансового інструмента (укладенні деривативного контракту), який входить до величин ВЦП або/та ЗК;

3) у випадку відхилення ціни на фінансові інструменти, які є забезпеченням зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою за маржинальними операціями;

4) на момент закінчення торговельної сесії на організованому ринку капіталу, на якому здійснюються маржинальні операції;

5) при здійсненні правочину щодо коштів та фінансових інструментів клієнта (укладенні деривативного контракту), що призводить до зміни залишку на рахунку клієнта у внутрішньому обліку інвестиційної фірми.

266. При розрахунках величини ВЦП, рівня маржі та заборгованості клієнта перед інвестиційною фірмою на момент розрахунку розрахункова вартість кожного виду фінансових інструментів клієнта приймається за ціну, що дорівнює ціні останнього правочину, вчиненого на організованому ринку капіталу на такий самий фінансовий інструмент, зафіксований в електронній торговій системі оператора організованого ринку капіталу.

При здійсненні маржинальних операцій на двох або більше організованих ринках капіталу інвестиційна фірма згідно з умовами договору з клієнтом має право самостійно, але з урахуванням інтересів клієнта, визначити організований ринок капіталу та ціни за правочинами щодо купівлі-продажу фінансових інструментів (укладеними деривативними контрактами), зафіксованими в електронній торговій системі оператора організованого ринку капіталу, які приймаються інвестиційною фірмою для зазначених у цьому пункті розрахунків.

267. Граничний рівень маржі – рівень маржі, при якому інвестиційна фірма не має права:

1) вчиняти правочини, внаслідок яких рівень маржі зменшиться нижче граничного рівня маржі, а також правочини, що призводять до зменшення рівня маржі, коли рівень маржі нижчий за граничний рівень маржі, крім договорів купівлі-продажу фінансових інструментів, що укладаються інвестиційною фірмою для врегулювання зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою;

2) вчиняти правочини щодо коштів та/або фінансових інструментів клієнта (укладати деривативний контракт) наслідком якого є зміна залишку на рахунку внутрішнього обліку коштів та/або фінансових інструментів цього клієнта, внаслідок якої рівень маржі зменшиться нижче граничного рівня маржі, за винятком розрахунків за раніше вчиненими правочинами або у разі, коли рівень

маржі є нижчим за граничний, за винятком розрахунків за раніше вчиненими правочинами.

Вимоги цього пункту не розповсюджуються на утримання інвестиційною фірмою з коштів клієнта заохочень, що належать інвестиційній фірмі згідно з договором з клієнтом.

268. Інвестиційна фірма узгоджує з клієнтом та обов'язково зазначає у застереженні про ризики, що підписується клієнтом:

розмір маржі (граничний та критичний рівень маржі);

рівень маржі, при досягненні якого інвестиційна фірма повинна направити клієнту вимогу про внесення коштів або фінансових інструментів у розмірі, достатньому для збільшення рівня до граничного рівня маржі (далі – рівень маржі для направлення вимоги) або зменшення величини ЗК, шляхом вчинення правочинів, які до цього призводять.

269. Рівень маржі для направлення вимоги не може бути нижче встановленого інвестиційною фірмою критичного рівня маржі та вище граничного рівня маржі.

270. При зниженні рівня маржі протягом торговельної сесії нижче рівня маржі для направлення вимоги інвестиційна фірма повинна надіслати клієнту вимогу про внесення коштів або фінансових інструментів або зменшення величини заборгованості шляхом вчинення правочинів, які до цього призводять. При повторному зниженні рівня маржі протягом торгової сесії нижче рівня маржі для направлення вимоги інвестиційна фірма може не направляти повторну вимогу клієнту про внесення коштів або фінансових інструментів.

271. Вимога про збільшення рівня маржі до граничного рівня шляхом внесення коштів та/або фінансових інструментів або шляхом вчинення правочинів, які до цього призводять, надсилається інвестиційною фірмою у письмовій формі, якщо інший порядок направлення такої вимоги не передбачений договором з клієнтом.

272. Якщо рівень маржі стає менше критичного рівня маржі в результаті здійснення інвестиційною фірмою маржинальних операцій в інтересах клієнта, а також в інших випадках, передбачених профільним законодавством, та якщо це передбачено генеральним договором, інвестиційна фірма скасовує заявки, які можуть призвести до зменшення рівня маржі, здійснює реалізацію фінансових інструментів клієнта, що становлять забезпечення, або купівлю фінансових інструментів за рахунок коштів клієнта, що становлять забезпечення, у кількості,

достатній для погашення зобов'язань клієнта, які виникли в результаті здійснення інвестиційною фірмою маржинальних операцій в інтересах клієнта.

273. Рівень маржі після погашення частини заборгованості клієнта повинен дорівнювати граничному рівню маржі або у випадку неможливості відновлення рівня маржі до граничного рівня маржі – мінімальному значенню, що перевищує граничний рівень маржі, до якого рівень маржі може бути відновлений у результаті реалізації належних клієнту фінансових інструментів чи придбання за кошти клієнта відповідних цінних паперів.

274. Інвестиційна фірма зобов'язана надавати клієнту звіт, що містить інформацію про перерахунок рівня маржі, у порядку та терміни, встановлені в договорі з клієнтом.

275. Інвестиційна фірма, що здійснює маржинальні операції, повинна розраховувати на кожний день та підтримувати нормативи щодо:

1) граничнодопустимого розміру заборгованості всіх клієнтів перед інвестиційною фірмою (норматив R1), який має становити не більше 2;

2) граничнодопустимого розміру заборгованості одного клієнта перед інвестиційною фірмою (норматив R2), який має становити не більше 0,25.

276. Норматив R1 розраховується за формулою:

$$R1 = \frac{ЗКК}{РК},$$

де:

R1 – граничнодопустимий розмір заборгованості всіх клієнтів перед інвестиційною фірмою;

ЗКК – сума заборгованості усіх клієнтів перед інвестиційною фірмою за зобов'язаннями, що виникли за результатами здійснення інвестиційною фірмою маржинальних операцій в інтересах клієнтів, за сплатою гарантійного забезпечення в результаті укладення інвестиційною фірмою в інтересах клієнтів деривативних контрактів, інша заборгованість клієнтів перед інвестиційною фірмою за результатами інших правочинів, вчинених інвестиційною фірмою в інтересах клієнтів;

РК – регулятивний капітал інвестиційної фірми.

277. Норматив R2 розраховується за формулою:

$$R2 = \frac{3K}{PK},$$

де:

R2 – граничнодопустимий розмір заборгованості одного клієнта перед інвестиційною фірмою;

3K – заборгованість одного клієнта перед інвестиційною фірмою – грошовий еквівалент зобов'язань (у тому числі зі сплати варіаційної маржі), що виникли в результаті здійснення інвестиційною фірмою маржинальних операцій в інтересах клієнта, для виконання (розрахунків) за якими у клієнта недостатньо коштів та/або фінансових інструментів;

PK – регулятивний капітал інвестиційної фірми.

278. Інвестиційна фірма зобов'язана вести журнал обліку направлених клієнту вимог про внесення коштів та/або фінансових інструментів (далі – журнал), який має зберігатися на надійному носії та містити:

номер вимоги про внесення коштів та/або фінансових інструментів;

найменування або унікальний код (номер) клієнта;

дату та час направлення вимоги;

рівень маржі станом на момент направлення вимоги.

279. У випадку продажу інвестиційною фірмою частини фінансових інструментів, що належать клієнту і знаходяться в розпорядженні інвестиційної фірми на підставі договору з клієнтом, або купівлі фінансових інструментів за рахунок коштів клієнта згідно з вимогами цієї глави журнал також повинен містити:

рівень маржі до часткового погашення зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою;

дату та час розрахунку рівня маржі до погашення зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою;

номер договору;

вид договору (купівля, продаж);

найменування емітента;

вид, форму випуску, тип фінансового інструменту;

суму погашених зобов'язань у вартісному вираженні у гривнях;

рівень маржі після часткового погашення зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою.

280. Інвестиційна фірма має право, якщо це передбачено генеральним договором, примусово реалізовувати фінансові інструменти, що належать клієнту, або купувати фінансові інструменти за рахунок коштів клієнта з метою виконання зобов'язань клієнта перед інвестиційною фірмою за маржинальними операціями, якщо рівень маржі менший за критичний рівень маржі.

7. Вимоги до надання додаткових послуг

281. Інвестиційна фірма в межах професійної діяльності може надавати такі додаткові послуги:

1) зберігання фінансових інструментів та коштів клієнтів (включаючи облік прав на цінні папери та прав за ними на рахунках у цінних паперах клієнта в рамках провадження депозитарної діяльності депозитарної установи), а також розпорядження фінансовими інструментами та коштами клієнта, які є предметом забезпечення (включаючи користування правами за цінними паперами в інтересах клієнта);

2) надання клієнтам кредитів та позик для укладення за участю або посередництвом такої інвестиційної фірми деривативних контрактів та вчинення правочинів щодо фінансових інструментів;

3) надання клієнтам консультацій з питань фінансування їхньої господарської діяльності, стратегії розвитку, інших пов'язаних питань, надання послуг та консультацій щодо реорганізації або купівлі корпоративних прав юридичних осіб;

4) послуги, які передбачають здійснення валютних операцій, у випадках, пов'язаних з наданням інвестиційною фірмою послуг своєму клієнту. Надання таких послуг здійснюється з урахуванням вимог Закону України "Про валюту та валютні операції";

5) проведення інвестиційних досліджень та фінансового аналізу або надання будь-яких інших загальних рекомендацій, пов'язаних з проведенням операцій з фінансовими інструментами;

6) послуги, пов'язані з андеррайтингом;

7) надання гарантій щодо виконання зобов'язань перед третіми особами за договорами, що укладаються від імені клієнта такої інвестиційної фірми.

282. Інвестиційна фірма надає додаткові послуги, передбачені пунктом 281 цих Вимог, якщо вони зазначені в рішенні НКЦПФР про видачу їй ліцензії на провадження відповідного виду діяльності та внесені до реєстру професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків.

283. Порядок надання додаткових послуг визначається внутрішніми документами інвестиційної фірми з урахуванням положень цих Вимог.

8. Вимоги до стабілізації

284. Стабілізація здійснюється інвестиційною фірмою у випадках, передбачених статтею 155 Закону, за ініціативою емітента або за власною ініціативою та за погодженням з емітентом.

285. Інвестиційна фірма протягом періоду стабілізації повинна забезпечити публікацію на власному вебсайті детальну інформацію про всі стабілізаційні операції не пізніше дня її початку.

286. Інвестиційна фірма протягом одного тижня після закінчення стабілізаційного періоду повинна забезпечити на власному вебсайті публікацію такої інформації:

- 1) чи здійснилася стабілізація, чи ні;
- 2) дата початку стабілізації;
- 3) дата проведення останньої стабілізаційної операції;
- 4) діапазон цін, у якому відбулася стабілізація, для кожної дати, коли проводилися стабілізаційні операції;
- 5) про оператора організованого ринку, на якому(их) проводилися стабілізаційні заходи.

287. Дії, що вчиняються з пайовими та/або борговими цінними паперами та пов'язаними з такими цінними паперами інструментами з метою стабілізації, не є інсайдерськими правочинами або маніпулюванням на ринках капіталу, якщо інвестиційна фірма дотримується таких вимог:

- 1) строк для проведення стабілізації не повинний перевищувати 30 календарних днів;

2) стабілізація не повинна проводитись за ціною, вищою за ринкову ціну цінних паперів вказаних в абзаці першому цього пункту на момент публікації остаточних умов нової пропозиції.

VI. Організаційні та операційні вимоги до інвестиційних фірм щодо організації ними діяльності пов'язаних агентів

288. Інвестиційна фірма на підставі агентського договору залучає пов'язаного агента для надання від її імені, в її інтересах, під її контролем та за її рахунок інвестиційних послуг, визначених цим агентським договором, в межах послуг, які надаються інвестиційною фірмою відповідно до наявних ліцензій на здійснення діяльності з торгівлі фінансовими інструментами.

289. Інвестиційна фірма, яка залучає до надання своїх інвестиційних послуг пов'язаного агента, повинна:

1) укласти з пов'язаним агентом, включеним до реєстру пов'язаних агентів, агентський договір та негайно подати до НКЦПФР інформацію про укладення такого договору;

2) забезпечити виконання пов'язаним агентом вимог внутрішніх документів інвестиційної фірми в повному обсязі;

3) розробити у внутрішніх документах, впровадити та підтримувати механізми контролю діяльності пов'язаного агента, які забезпечують виконання пов'язаним агентом усіх обов'язків інвестиційної фірми, передбачених законодавством, що регулює професійну діяльність на ринках капіталу, та не створюють загроз для інтересів клієнтів;

4) запобігати виникненню та регулювати конфлікти інтересів, що виникають у діяльності пов'язаного агента у зв'язку з виконанням агентського договору, зокрема, конфліктів інтересів, що виникають з системи винагород та заохочень та у зв'язку з отриманням пов'язаними агентами винагороди від третіх осіб;

5) відображати в системі внутрішнього обліку та здійснювати звітування перед клієнтами, відповідно до цих Вимог, щодо послуг, які надаються пов'язаним агентом;

б) забезпечити використання пов'язаним агентом інформації, що стала йому відома у зв'язку з вчиненням дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу інвестиційною фірмою, від імені, в інтересах, під контролем та за рахунок якої він діє, виключно з метою виконання агентського договору.

290. Механізми контролю, зазначені у підпункті 3 пункту 289 цих Вимог, повинні забезпечувати:

1) щоб до початку встановлення відносин з клієнтом (контрагентом), а також щоразу до початку надання послуг клієнту, пов'язані агенти, які діють від імені, в інтересах, під контролем та за рахунок інвестиційної фірми, повідомляли потенційного клієнта або клієнта (контрагента) про свій статус агента інвестиційної фірми та надавали вичерпну інформацію, необхідну потенційному клієнту або клієнту (контрагенту) для ідентифікації інвестиційної фірми;

2) здійснення аналізу відповідності внутрішніх документів та процедур пов'язаного агента внутрішнім документам та процедурам інвестиційної фірми;

3) достатність матеріально – технічної бази пов'язаного агента для виконання послуг відповідно до агентського договору;

4) нагляд за діяльністю пов'язаного агента в межах надання послуг відповідно до агентського договору;

5) виконання завдань щодо здійснення фінансового моніторингу пов'язаним агентом (у разі передбачення надання таких повноважень агентським договором), згідно з вимогами нормативно-правового акту НКЦПФР, який регулює здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

б) оперативний розгляд скарг на діяльність пов'язаного агента та вжиття відповідних заходів реагування;

7) отримання від пов'язаного агента повної інформації про надання послуг відповідно до агентського договору та забезпечення її відображення в системі внутрішнього обліку інвестиційної фірми;

8) наданні інформації до НКЦПФР щодо виконання пов'язаним агентом вимог агентського договору, зокрема щодо прийняття замовлень укладення від

імені інвестиційної фірми правочинів (у разі здійснення) тощо за формою та в порядку, встановленими НКЦПФР.

291. Інвестиційна фірма зобов'язана надати на вимогу НКЦПФР підтвердження, що наявні в неї механізми контролю діяльності пов'язаного агента не створюють загрози для інтересів клієнтів такої інвестиційної фірми.

У разі встановлення недостатності механізмів забезпечення контролю інвестиційною фірмою за діяльністю пов'язаного агента, що створює загрозу для інтересів клієнтів, НКЦПФР може вимагати дострокового припинення дії агентського договору.

292. Інвестиційна фірма, що уклала договір з пов'язаними агентами, забезпечує виконання ним усіх обов'язків інвестиційної фірми, передбачених законодавством, що регулює професійну діяльність такої інвестиційної фірми на ринках капіталу, та несе повну і безумовну відповідальність за будь-які дії, що вчиняються пов'язаним агентом та пов'язані із безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу інвестиційною фірмою.

293. Інвестиційна фірма, яка відшкодувала шкоду, завдану з вини пов'язаного агента, має право зворотної вимоги (регресу) до такого пов'язаного агента.

294. Інвестиційна фірма повинна негайно повідомляти НКЦПФР офіційним каналом зв'язку про:

1) кожен випадок порушення пов'язаним агентом внутрішніх правил та процедур, встановлених інвестиційною фірмою в рамках провадження професійної діяльності на ринках капіталу, та цих Вимог;

2) розірвання агентського договору з пов'язаним агентом.

Директор департаменту методології

Максим ТИМОХІН

Додаток 1
до Вимог щодо здійснення
діяльності з торгівлі фінансовими
інструментами
(пункт 54 глави 4 розділу III)

МІНІМАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК
документів і записів, які повинні зберігатися у системі внутрішнього обліку
інвестиційної фірми в залежності від характеру його діяльності

Назва зобов'язання	Тип запису
Оцінювання клієнтів	Інформація, яка надавалась клієнтам та потенційним клієнтам
	Договори укладені з клієнтами
	Результати проведених оцінок відповідності й доречності
Обробка замовлень	Порядок обробки замовлень
Клієнтські замовлення та правочини за ними	Записи замовлень клієнтів
	Записи правочинів та обробки замовлень
Звітність перед клієнтами	Звітність щодо послуг, що надається клієнтам
Захист активів клієнта	Інформація щодо клієнтських фінансових інструментів, якими управляє інвестиційна фірма
	Інформація щодо клієнтських коштів, якими управляє інвестиційна фірма
	Використання клієнтських фінансових інструментів та коштів
Спілкування з клієнтами	Інформація про витрати та супутні витрати

	Інформація про інвестиційну фірму та її послуги, фінансові інструменти та захист активів клієнта
	Інформація для клієнтів, а саме записи спілкування
	Маркетингові повідомлення (крім усної форми)
	Інвестиційні поради для непрофесійних клієнтів
	Інвестиційне дослідження
Організаційні вимоги	Внутрішня організація інвестиційної фірми
	Звіти з комплаєнсу
	Записи про конфлікт інтересів
	Стимули
	Звіти про управління ризиками
	Звіти про внутрішній аудит
	Записи про розгляд скарг
	Звіти про особисті угоди

Додаток 2
до Вимог щодо здійснення
діяльності з торгівлі
фінансовими інструментами
(пункти 58 та 59 глави 4 розділу III)

ІНФОРМАЦІЯ

**яка повинна бути записана та зберігатися у системі внутрішнього обліку
інвестиційної фірми щодо замовлень клієнта та рішень прийнятих
інвестиційною фірмою щодо них**

1. Реквізити клієнта;
2. Реквізити відповідної особи, що діє від імені клієнта;
3. Позначення для ідентифікації трейдера, відповідального в інвестиційній фірмі за прийняття інвестиційного рішення;
4. Позначення для визначення алгоритму, відповідального в інвестиційній фірмі за прийняття інвестиційного рішення;
5. Індикатор купівлі/продажу;
6. Ідентифікація фінансового інструменту;
7. Ціна за одиницю та позначення ціни договору;
8. Загальна сума договору;
9. Валюта 1;
10. Валюта 2 (за наявності);
11. Початкова кількість та позначення кількості;
12. Термін дії замовлення;
13. Тип замовлення;
14. Будь-які інші деталі, умови та особливі інструкції від клієнта;
15. Дата та час надходження замовлення, дата і час, коли рішення про вчинення правочину було прийняте.

**Інформація яка повинна бути записана та зберігатися у системі
внутрішнього обліку торговця щодо вчиненого правочину**

1. Реквізити клієнта;

2. Реквізити відповідної особи, що діє від імені клієнта;
3. Позначення для ідентифікації трейдера, відповідального в інвестиційній фірмі за прийняття інвестиційного рішення;
4. Позначення для визначення алгоритму, відповідального в інвестиційній фірмі за прийняття інвестиційного рішення;
5. Реєстраційний номер договору;
6. Позначення для ідентифікації заявки;
7. Ідентифікаційний код заявки, присвоєний фондовою біржею після її отримання;
8. Код фондової біржі, на якій було подано заявку;
9. Реквізити особи, яка прийняла заявку;
10. Позначення продавець чи покупець;
11. Позначення заявка від свого імені або від імені клієнта;
12. Позначення для визначення трейдера, відповідального за виконання;
13. Позначення для ідентифікації алгоритму, відповідального за виконання;
14. Індикатор купівлі/продажу;
15. Ідентифікація фінансового інструменту;
16. Базовий актив;
17. Ідентифікатор Put/Call;
18. Ціна виконання;
19. Передплата;
20. Спосіб поставки;
21. Тип опціону;
22. Термін виконання;
23. Ціна за одиницю з позначенням одиниці виміру;
24. Сума;
25. Валюта 1;

26. Валюта 2 (за наявності);
27. Кількість, що залишилася;
28. Змінена кількість;
29. Виконана кількість;
30. Дата і час подання заявки або рішення про правочин;
31. Дата та час будь-якого повідомлення, яке передається та одержується з фондової біржі щодо будь-яких подій, що впливають на заявку;
32. Дата та час будь-якого повідомлення, яке передається та одержується від іншої інвестиційної фірми щодо будь-яких подій, що впливають на заявку;
33. Будь-яке повідомлення, яке передане та отримане від фондової біржі, у зв'язку з заявками, розміщеними інвестиційною фірмою;
34. Будь-які інші деталі та умови, які були передані та отримані від іншої інвестиційної фірми у зв'язку з заявкою;
35. Послідовність кожної розміщеної заявки, щоб відобразити хронологію кожної події, яка впливає на неї, включаючи, але не обмежуючись цим, модифікації, скасування та виконання.

Додаток 3
до Вимог щодо здійснення
діяльності з торгівлі фінансовими
інструментами
(пункт 126 глави 2 розділу IV)

Усі витрати та пов'язані з ними збори, що стягуються за інвестиційні послуги, що надаються клієнту, які повинні становити частину суми, яка підлягає розкриттю

Статті витрат, що підлягають розкриттю	
Одноразові витрати, пов'язані з наданням інвестиційної послуги	Всі витрати та збори, сплачені інвестиційній фірмі на початку або наприкінці наданих(ої) інвестиційних(ої) послуг(и).
Постійні витрати, пов'язані з наданням інвестиційної послуги	Всі постійні витрати та збори, сплачені іншим інвестиційним фірмам або іноземним інвестиційним фірмам за їхні послуги, надані клієнту.
Всі витрати, пов'язані з операціями, ініційованими в ході надання інвестиційної послуги	Всі витрати і збори, пов'язані з операціями, що здійснюються інвестиційною фірмою або іншими сторонами.
Будь-які витрати, пов'язані з додатковими послугами	Будь-які витрати та збори, пов'язані з допоміжними послугами, які не включені до зазначених вище витрат.
Випадкові витрати	

Всі витрати та пов'язані з ними збори, що стосуються фінансових інструментів, які повинні складати частину суми, яка підлягає розкриттю

Статті витрат, що підлягають розкриттю	
Одноразові витрати	Всі витрати та збори (включені в ціну або на додаток до ціни фінансового інструменту) сплачені постачальникам

	фінансових інструментів на початку або наприкінці інвестиції у фінансовий інструмент.
Постійні витрати	Усі постійні витрати та збори, пов'язані з управлінням фінансовими інструментами, вираховуються з вартості фінансового інструменту під час інвестування у фінансовий інструмент.
Всі витрати, пов'язані з транзакціями	Всі витрати і збори, що виникли в результаті придбання та/або продажу фінансових інструментів
Випадкові витрати	